

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 18 fillér.

Ryktér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 397.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, február 20.

Mai számunk főbb közleményei:

Károlyi Gyula gróf bucsuztatása.
Tüntető aradi szociálisták.
Röpirat Haverdák ellen.
Heccelődések.
A művészetről.
A báró flu szélhámosságal.
Kulisszatitkok.
Aradi élet.
Megalakult az új párt.
Tarkaságok.
Az új kormány bemutatkozása Aradmegye közgyűlésén.

A szabadelvűpárt reneszánsza.

Arad, február 19.

Méreteiben, külsőségeiben impozánsul, tartalmában méltóságosan és erősen kidomborodó jelentőséggel alakult meg az országos nemzeti munkapárt. Új párt ez és mégis a régi szabadelvűpárt újjászületését jelenti. Azzal, hogy a címét másképp választották meg, kerülni akarták ezt a látszatot. Talán azért is tették, hogy könnyebbé tegyék azoknak az elemeknek tömörülését, amelyek közreműködésére a nyugodt rendteremtő politikának szüksége van. De a mai gyűlés után mégis a szabadelvűpárt kezdett új alkotást. Az a párt, a melynek támadóival szemben az idő és a koalíció működése szerzett elégtételt. A közelmúltban történtek alatt a régi szabadelvűpárt tagjai, a kik ma az ország minden részéből nagy számmal sereglettek föl,

büszkén hivatkozhattak a párt múltjára, a melynek lehettek és kétségtelenül voltak hibái, fogyatékosai, de a mely az ország békés haladásának, gazdasági fejlődésének volt eszköze és a mely nem állította szüntelen lehetetlen helyzetek elé a nemzet politikáját.

De nemcsak azért mutatkozott a mai pártalakulás a volt szabadelvűpárt folytatásának, mert az országos gyűlésre, különösen a vidékről, annak régi, nagytekintélyű, érdemben és társadalmi állásban súlyos tagjai jöttek föl, de mert a mai gyűléssel visszatért a politikába a komoly, ígéretet, frázisokat, elveszítetést és pózt kerülő hang, amelyet a szabadelvűpárt komoly politikusai részéről megszokott a közvélemény. A hatásvadászat egyetlen fegyvere se villant meg a beszédekben, a programon, azon a komoly meggyőződésen kívül, amely nemcsak a beszédekből nyilatkozott meg, de amelyet a vidékről feljövő párttagok is magukkal hoztak, hogy az országot a politika játékszeréül átengedni nem lehet.

S ez ok miatt a program újat, meglepőt alig tartalmazhatott. Mindazonáltal érdekesen domborodik ki belőle a cáfolata annak a vádnak, mintha a nemzeti munkapárt a minden áron való megalkuvást, a koronával szemben a mindennel beérőt jelentené. Az új párt a gazdasági önállóság és az állami fensőbbség kérdéseiben is, a melyeket a legutóbbi

évek politikája hozott krízisbe, erőteljesen fog törekedni a haladásra, de e törekvés eszközeiben a higgadt számítás és megfontolás lesznek az elsők s ezekért nem kockáztat az első lépésnél oly áldozatokat, a melyek az ország megrendítését hozhatják magukkal.

A program részletei között jelentős az, a mely a vidék fejlesztését tűzte ki az irányító elvek közé. Okunk van hinni, hogy ez nem a hangulatkeltésnek volt eszköze, s nem akart a gyűlésre feljövő részére a vendéglátók kedveskedése lenni. A vidék erősítése immár köztudattá erősödött, s azzal az új pártalakulásnak, amely a nemzet nyugodt jövőjét, haladásának egyengetését vallja feladatának, számot kell vetni. A főváros tulságos dőlése a nemzeti hiúságot szolgálta; ezt föl kell váltani a nemzet általános vagyonosodására irányuló törekvésnek, s e gyarapodás, az egészséges haladás első kelléke a vidék elhanyagolt igényeinek kielégítése. A szándék még nem jelenti a cselekvést és még messzebb van a sikertől. De a mai pártalakulás mégis azt az örömet hozta meg, amelyet a komoly alkotásnak előkészületei keltenek a dolgozni szeretőkben. Látszott, hogy itt valóban nemzeti munka kezdődik, de amelynek példájaként a volt szabadelvű párt harminc esztendő, tisztes multja ujult fel követendő példaként.

Elhibázott élet.

Írta: Szomaházy István.

Férj, feleség.

A Városliget egy villája. A terraszon vasesorázó asztal, amelynek fogásaihoz alig nyult valaki. A parkból az alvó fák édes virágillata suhan ide. Csillagos, májusi éjszaka.

Az asztal körül ketten ülnek. Egy hatalmasnak látszó öreg ur, aki fekete selyemsapkát visel s a kezében egy felbontott táviratot tart. Jobbján egy körülbelül ötven éves asszony, még mindig szép, a termete — korához képest — szinte tökéletes. Egészen közel hozzá az urhoz s vele együtt olvassa a táviratot.

Az asszony: Szegény kis cicám! Még Velencében is én voltam a legelső gondolata. Erzsike, mint asszony, — az ember igazán sirni tudna!

Az ur: Azt hiszem, hogy nincs miért siratnod. A házasságnál még nagyobb tragédiák is léteznek. Azok a könnyek, amelyeket a vasutnál hullatott, valószínűleg már Promontornál felszáradtak.

Az asszony: Szegényke oly gyöngé, oly törékeny...

Az ur: De szereti az urát, — és ez a fő. Miska tetőtől talpig becsületes ember.

Az asszony (halkan): Te is az voltál!

Az ur (szó nélkül bólintgat.)

Az asszony (sóhajtván): Remelem, hogy boldogabbak lesznek, mint mi!

Az ur (csöndesen): A jó Isten meg fogja őket óvni attól, hogy a mi sorsunkra jussanak!

Az asszony: Szegény kis bogaram! (A könnyeit törli.)

Az ur: Mikor Erzsike még alig volt tizenéves — akkor adtuk be a „Sacré coeur”-be — szent fogadást tettem, hogy életemnek a kis leány boldogsága lesz a célja. Megfogadtam, hogy szerelem nélkül nem adom férjhez; a legszegényebb fickót is szívesen vőműi fogadom, ha leányom szereti...

Az asszony (keserűen): A saját szerelme nem óvja meg attól, hogy boldogtalanná legyen!

Az ur (gépiesen bólint): Mindig a régi makacsság, mely mindkettőnk életét megmérgezte.

Az asszony: Én is épp úgy szerettelek huszonöt évvel ezelőtt, ahogy Erzsike most a kétnapos férjét szereti.

Az ur (szomorúan): Sohase szeretted. Férjhez mentél, mert ez minden leánynak közös célja; de a házasságban is csak az édesanyádat szeretted igazán. Én örökké idegen maradtam rád nézve.

Az asszony: Miért nem hódítottál magadhoz? Miért nem pótolta mindazokat, akiknek leányságom utolsó napján bucsút mondtam? Miért nem neveltél, tanítottál, kényeztetted?

Miért nem édesgetted épp úgy magadhoz, mint az édesanyám kicsike leánykoromban?

Az ur: Mert az első naptól fogva éreztem, hogy idegen vagy hozzám. A szerelem helyett hidegség és bizalmatlanság sugárzott belőled. Mikor szenvedelyem hevében a legelső napon magamhoz öleltelek... (keserűen nevet).

Az asszony (szeliden): Mi kifogásod volt ellenem?

Az ur: Oly ijedten néztél rám, mint Claire néz Derblay Fülöpre a Vasgyárosban...

Az asszony (lemondó hangon): Most is az a romantikus gyermek vagy, aki akkor a fiatal életemet bódítalanná tette.

Az ur (szomorú gunnyal): Romantika volt, hogy hasonló szenvedélyt vártam tőled!

Az asszony: Hát mit kívántál volna a legelső napon?

Az ur (cinikusan): Te persze helyesebbnek tartottad volna, ha a nászutunkon a spanyol irodalomról, vagy a Pósa bácsi meséiről csevegtünk volna veled. Szüneted a mézes-hetekben, — neveléses!

Az asszony (nyugodtan): Akkor is önző voltál, mint mindig. A magad nevelése, multja, érzései szerint ítélte meg egy tizenévesesztendő fiatal leányt, aki rajtad kívül sohase látott idegen férfit. Azt kívántad volna, hogy én is oly mámorosan boruljak a legelső napon a nyakadba, mint azok a lányok, akikkel leánykorodban barátkoztál...

Károlyi Gyula gróf bucsuztatása.

A románok kritikája a volt főispánról. Aradmegye közgyűléséből.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 19.

Aradmegye törvényhatósági bizottsága ma délelőtt rendkívüli közgyűlést tartott Dálnoki Nagy Lajos alispán elnöklete alatt. A megye-gyűlés két főtárgya Károlyi Gyula gróf bucsuztatása és az új kormány kinevezésével szemben való állásfoglalás volt. Az utóbbiról lapunk más helyén adunk tudósítást, itt közöljük azt a közgyűlési vitát, melynek végén a törvényhatóság tulnyomó többsége kimondotta, hogy a lemondott főispán érdemeit jegyző-könyvben örökíti meg és arcképét megfesteti a közgyűlési terem részére. A közgyűlés ezenkívül még több községi ügyet intézett el.

Tudósításunk itt következik:

Dálnoki Nagy Lajos alispán reggel kilenc órakor nyitotta meg a rendkívüli közgyűlést, üdvözölve a nagy számban megjelenő törvényhatósági bizottsági tagokat.

A közgyűlés első pontja Khuen-Héderváry Károly gróf belügyminiszter leirata volt, melylyel Károlyi Gyula grófnak Aradvármegye főispáni állásától saját kérelmére történt felmentését közli.

Schill József főjegyző felolvassa Károlyi grófnak a törvényhatósághoz intézett bucsulevelét, melyben megköszöni a megye tisztviselői karának és a törvényhatóságnak támogatását.

(Bánhidy báró indítványa.)

Bánhidy Antal báró állott fel ekkor szó-lásra.

— Amily igaz és általános volt a lelkesedés — ugymond — melylyel a vármegye Károlyi Gyula grófnak főispánná történt kinevezését fogadta, éppoly őszinte és mély a sajnálkozás most, midőn a vármegye főispánja állását elhagyja. Abban az időben, midőn a főispáni széket elfoglalta, véleménykülönbség nélkül általánossá lett az a nézet, hogy Károlyi gróf személyében Aradmegye vezetése olyan erőt nyert, aki fényes képzettsége és nemes tulajdonainál fogva első sorban van hivatva, hogy a vezetése alatt álló törvényhatóság feladatait, sikerrel oldja meg. A hozzáfűzött reményeket Károlyi Gyula

gróf beváltotta. Kormányzata alatt Aradmegye érdekei a lehető leghathatósabban voltak képviselve. Szigorral és erélyvel kezelte az ügyeket ott, ahol kellett, de e mellett igazságszerető és hazafias ténykedése méltányos volt minden oldalról. Különösen kiemelendő az, hogy habár Károlyi Gyula gróf kiélesedett pártviszonyok között foglalta el állását, mindazonáltal sikeresen megőrizte azt a régi és különleges megyei viszonyainknak megfelelő gyakorlatot, hogy a közgyűlési teremben a pártversengések lehetőleg teret ne találjanak.

Eösterjaszi a következő indítványt:

Aradvármegye törvényhatósága mély sajnálattal veszi tudomásul Károlyi Gyula gróf ur ömeltóságának a főispáni állástól történt megváltását, ami Aradvármegye törvényhatóságára általában a közügyekre nagy veszteséget jelent.

A törvényhatóság ezen alkalommal ezuttal hálással elismeréssel emlékszik meg Károlyi Gyula gróf ur ömeltóságának közel négy évig tartó önzetlen főispáni működéséről, hajthatatlan törvénytisztelétéről, jog- és igazságszeretetéről s a törvényhatóság érdekében minden adott alkalommal érvényesített hathatós támogatásáról.

Amidőn Aradvármegye törvényhatósága ezen felkelt gondolkozásu főispánjától megváltik, hálája és tisztelete jeléül elhatározza, hogy:

1. Károlyi Gyula gróf főispán ur ömeltóságának érdemeit jegyzőkönyvben megörökíti.

2. Olajfestményü arcképét elkészítteti, a közgyűlési teremben elhelyezi és minderről ömeltóságát átiratilag értesíti.

(A románok szónoka.)

Zajos éljenzés fogadta Bánhidy beszédét, majd zajos közbekiáltások közben szólalt föl Marsieu Jusztin. Román nyelvű beszédében Károlyi főispáni működését bírálta. Szerinte Károlyi görögül és ünneplések közepette jött és egész közigazgatási tevékenysége egy-egy közégi jegyző üldözésében zsugorodott össze. A románok részéről különösen nincs semmi okuk Bánhidy báró indítványának elfogadására mert a volt főispán sovínista kormányzata alatt egyetlen román ember sem tudott hivatalhoz vagy egy darab kenyérhez jutni. Indítványozza tehát, hogy miután nincs ok arra, hogy a volt főispánt a javasolt kitüntetéssel részesítsék, bucsulevele felett térjen a közgyűlés egyszerűen napirendre.

(A szavazás.)

Zajos ellentmondások közben az alispán szavazásra teszi fel a kérdést. A közgyűlés nagy többsége Bánhidy Antal báró indítványát fogadta el. Mikor az alispán a határozatot kihirdeti, a közgyűlés nagy többsége zógó tapsal tüntet Károlyi Gyula gróf mellett.

Tüntető aradi szociálisták.

Allamfogházra ítélt munkásvezérek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 19.

Az aradi szociáldemokrata párt 1908. október 11-én a Szabadság-téren körülbelül kétezer ember jelenlétében népgyűlést tartott ezzel a napirenddel: 1. Emlékezés október 6-ikáról, 2. Az általános titkos választói jog.

A népgyűlésen Vadász Ármánd dr. és Varga Ferenc szociálista párttitkárakon kívül Esztergályos János magántisztviselő és Szilágyi Kis István ácssegéd is felszólaltak.

Esztergályos János a megtartott beszédjében az általános választói jogról, az orosz és francia munkásküzdelmekről s a kormány működéséről beszélt s többek közt ezeket mondotta: „Budapest utcáin folyik a vér, Budapest proletárjai kibontották a forradalmi lobogót és ezekkel együtt az egész országban küzdeni kell mindenkinek. Nekünk nem kell belga bot, magyar ököllel küzdünk majd, de ha a törvény keretén belül nem maradhatunk, akkor felrugjuk a törvényes kereteket és egy hatalom lesz akkor, a nép hatalma.”

Majd Szilágyi Kis István tartott beszédet. Beszédében Andrássy Gyula gróf belügyminiszter eljárását tette szóvá, aki állítólag utasította Boda Dezső budapesti rendőrfőkapitányt, hogy a népgyűléseket tiltsa be, aki azokat be is tiltotta, a felvonulókat megkardlapoztatta és löldöztette. Majd a kormány választójogi tervezetét bírálta és többek között ezeket mondotta:

— „1848-ban a szabadság védelmére kaszákat egyenesítettek ki, és ha 48-ban a kasza ki tudott egyenesedni, van még most is kasza és kőgesz tenyér, mely a kaszát fel tudja ismételten állítani. Azt a tüzet, melyet Budapesten meggyújtottak, fújni kell, mi aradiak is a budapestiek álláspontjára helyezkedünk. Mai naptól nem lesz nyugodt Arad, ökölbe szorítsuk ke-

Az ur: Azok a lányok tudnak valamit, amit sok tisztességes asszony nem tud: szeretni és szerelmet ébreszteni maguk iránt.

Az asszony (keserűen): Miert nem vettél közülök egyet feleségül?

Az ur: Tudtam, hogy idejűnk, ahova huszonöt év alatt annyiszor eljutottunk: a harag ez, a sértődéshez, az oktalanság és együgyű szemrehányásokhoz. Sohase jutott eszedbe, hogy hozzám simulj, hogy a panaszaimat jóindulattal meghallgasd; mindig a megbántottat játszad, amikor arról volt szó, hogy asszonyi kötelességeidet teljesítad. Egy gyöngéd szavaddal középkori troubadurrá változtathattál volna, aki egész nap az imádott nő ablaka alatt gitároz. De ezt a szót sohase mondtad ki, nehogy a büszkeségeden csorba essék...

Az asszony (keserűen): A büszkeségemen! Akkor is sirtam, amikor senki se látott.

Az ur: Sirás helyett okosabban tetted volna, ha a nyakamba borulsz!

Az asszony: Inkább egy egész életre szóló boldogtalanság, semhogy a szerelmedet kikolduljam!

Az ur: Semhogy egy gyöngéd szóval megálázd magad!

Az asszony: Mit vártam, miben reménykedtem volna? A legkisebb hibámat, amit gyerekes naivitásomban elkövettem ellened, lovagialan haraggal fogadtad. Sohase jutott eszedbe, hogy a kezemnél fogva vezess, hogy a lelke-det megosszad velem, hogy a magad szerető

asszonyává tégy. Rossz néven vettél, hogy az édesanyámhoz huzódok, mikor a te szíved sohase nyílt meg előttem igazán! Durva, erőszakos és szigorú voltál, ahelyett, hogy jó, elnéző és gyöngéd lettél volna!

Az ur: Minden férfi olyanná lesz, amilyené az asszonya teszi!

Az asszony: Én, a kolostorból kikerült gyermek, neveltelek volna téged, az erős férfit!

Az ur: Ha azt láttam volna, hogy igazán szeretsz... a ruhád szegélyét is megcsókoltam volna.

Az asszony: Ha nyájas szóval, engedékeny jóssággal magadhoz emelsz, alázatos szolgáló lettem volna!

(Mindketten elhallgatnak és a sötét fák közé bámulnak. Édes, virágillatos, sejtelmektől bódító tavaszi éj-zaka. Valahonnan, nagyon messziről halk zongoraszó hallatszik.)

Az ur: Emlékezem arra az este-re, mikor a kezdet megkértem. Mikor elváltunk, kijöttél az erkélyre. A fürdőhelye: mindenki aludt; csak fűhő csipk ruhádat láttam, mely egy pillanatra meg, utoljára, felém hajott. A szívem úgy tele volt, hogy si-ni szerett m volna. Ugy éreztem, hogy ez-zen az enyém vagy, a hogy az é-let kimondhatatlan boldogság...

Az asszony (álmódzva): Én is épp úgy zokogtam a bucsuzás percében, mint szegény cicuskám mikor tegnap délből elvált tőlem.

De a kupében, mikor a nyári est esőndjében egyedül maradtam veled, a szívem csupa könny, csupa édes sejtés volt s úgy éreztem, hogy az édesanyámnál is jobban szeretlek...

Az ur (halkan): Azt mondd, hogy szeretél...

Az asszony (susogva): Mindenképp obban!

Az ur: És mégse értettük meg egymást huszonöt éven át! Az életünk gyanakvással, keserűséggel, szenvedéssel mult el, ahelyett...

Az asszony (a fejét lehajtva): ... hogy egy óráig igazán boldogok lettünk volna.

(A fák között meghűvődik a levegő. A szobalány halkan a terraszom jár, hogy az assz-talt levezdje. Fehér bóbittája később eltűnik az üvegajtó mögött.)

Az ur: Híjjél van!

Az asszony: Ideje, hogy lefeküdjünk!

(Mindketten fölkelnek a helyükről s szé nélkül megindulnak a lakás felé. Az ajtóban még egy pillanatra megállanak.)

Az ur (maga elé mormolja): Csak most, a sűrű küszöbén tudjuk meg, hogy életünk csupa boldogság lehetett volna!

Az asszony: (megtörli a szemét a zseb-kendőjével. A táviratra matlat): Talán ők!

Az ur: Hát ha ők!

(Lehajtott fővel követi az asszonyt. A villára mély s tétség borul.)

zünk, s ne dugjuk zsebünkbe. A harcól lesz még Aradon melege valakinek, ezt bizonyítja a népgyűlés érdeklődése és ha a kör kicsi lesz, kimegyünk a körből, jöjjön a minnek jönni kell, osztozkodni fogunk rajta."

Majd pedig felhívta a jelenvoltakat, hogy az aznap este rendezendő tüntetésből vegyék ki a részüket, aminek az az eredménye lett, hogy a jelen voltak egy része a gyűlés végzésével tüntető felvonulást rendezett és a rendőrökkel is összeütközött.

Az aradi királyi ügyészség Esztergályos János és Szilágyi Kis István ellen a btkv 171. §. 2 ik bekezdésébe ütköző izgatás vétsége miatt emelt vádat. Az ügyben ma volt a tárgyalás.

Mindkét vádlott tagadta a terhekre rótt büncselekmény elkövetését, tagadták, hogy az idézett kifejezéseket használták volna, Szilágyi Kis István pedig azt is tagadta, hogy tüntető felvonulás tartására hívta volna fel a népgyűlést.

A kihallgatott tanúk: Petkovics Béla, Török Lajos, Józ Ferenc és Raszti István a vádlottak ellen vallottak.

A bíróság Kovács József királyi ügyész vád és Krenner Zoltán dr. védőbeszéde után a vádlottakat bűnösöknek mondta ki és Esztergályos Jánost két heti, Szilágyi Kis Istvánt 1 havi államfogház büntetésre ítélte.

Röpirat Haverdáék ellen.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, február 19.

A fővárosban holnap bizonyára ezrével kapcsolnak egy sárgafedelű röpiratot, amely a szabdkai gyilkos ágról illetve a szegedi verdiktről szól. A röpirat címe röviden csak ennyi: *Pufj!* Budapesti munkatársunk megszerezte a holnap megjelenő, s még sajtó alatt lévő broszura egy példányát, amelyből közöljük a bevezető részletet:

Február 16-án, a szerdáról csütörtökre virradó éjszákán kifordult évtizedes formájából az álmos Szeged és uriasz-onyok, kifogástalan hölgyek, verejtékes munkájukból élő férfiak, ügyvédek, katonatisztek, papok, civisek, parasztasszonyok, szobaleányok a tomboló ujjongás paroxizmusában heverték egy hisztériás, bomlott idegzetű és bomlott lelkű, degenerált nő lábainál. Haverda Mariska, az anyagyilkosságra való fölbujtással vádolt kriminálprimadonna gerjesztette föl és fokozta, szította ilyen félelmetessé a különben csöndes, nyárszpolgáris alföldi város vérkeringését. A Jánossy Aladár, a gyilkos kalandor, a véreskező sehonnai volt szeretőjét rózsákkal dobálták, autogramot kérték tőle, a ruhája szegélyét csókolták, pénzt és éjszakai nyugalmat áldoztak egyetlen mozdulatának látásáért, egy szavának hallásáért. Tisztességes, családi érzésű asszonyok és családjukért élő, vergődő férfiak.

Másnap változott a szín és változott a kép: Budapest népe a pályaudvarra tödült, hogy lássa a nagykalapu, csipkébe burkolt nagy nőt, akinek nevétől és botrányos pörétől hónapok óta mást se lehet hallani az országban. Mariska mosolygó arccal állt ki a vasúti kocsi folyosójára, mint anya, akinek fiai a csatatéren hulltak el egy szent ügyért, utána a fiskálisok mint hősei a nagy diadalnak. De a tömeg nem ünnepele, nem éljenzett. A tömeg valami mérhetetlen undort érzett és válogatott kifejezésekben tört ki ez az undora. A szegedi verdikttel glorifikál nagyasszonyt úgy kellett megszoktatni a háborgó sokaság fenyegető indulatai elől.

Ez a hősnő. Magyarország egyik legszegenyesebb, ügyvédi ravaszkodásokkal és ügyészi ordenáreságokkal elposványosított botranypörének hősnője. A hősnő pedig, a fenéig romlott, a mindenki étére veszedelmes, hivány Jánossy Aladár ugyanakkor bujdosik a lelkiismeretnek furdalásai elől, az emberek élesen fűrkésző szeme elől, de előbb zsebre-vágja az ezer koronát, amit a hazug jószívűség

gyűjtött neki. Maga egy esküdt ajándékozta meg az első husz koronával, egy másik esküdt inni, mulatni megy vele a kiskorcsmába és a gyilkos szelforgatva fogadkozik, hogy ezentul hasznos tagja lesz a társadalomnak. Ugyanaz a gonosztevő, aki előre megfontolt szándékkal, katonai térképpel kimódolt helyen megölt egy asszonyt. A harmadik, az elcsapott katonatiszt, a Mariska truba-urja, a szerelmi vetélytárs rohan haza — a feleségéhez.

Epeszü, egészséges érzékű emberek pedig ijedten kapkodnak a fejükhöz. Mi történik itt? A híres társadalmi rend, amelynek főtartásáért milliókat áldozunk, a fejetejére áll, a legalsó rétegek föllökerekednek, az í piszok, rothadás tenyészik a mélységekben, egyszerre a nyakunkba zuhan. Az erkölcsök, amelyeket alszermérmesen kivételes rendszabályokkal is kész megvédeni a Haverdákat ünneplő társadalom, kánkánt járnak, nyílt színen gyalázatos obszcenitások, perverz tivornyák játszódnak le s mindezt egy felháborítóan igazságtalan verdikt, néhány ügyes fiskális és a megtévesztett sajtó szabadítja ránk. Gyilkosok fölemelt fővel, mosolyogva és ragyogva, gentleman-pózban, primadonnák reflektorfényében járnak-kelnek s mi, akik nem gyilkoltunk, mi, akik nem spekulálunk az édesanyánk vagyonára, mi, akik nem udvarlunk kettesben gömbölyű tucatbájának, akik nehéz, becsületes, izzadságos munkával kaparjuk elő a betevő falunkat, — millió és millió tisztességesek, kétségbeesett, tehetetlen dühvel állunk ez utálatos kavarodás, e visszatartó gyilkosünneplés, az erkölcstelenségek és brutális érzékiségek, nyomorult bűnök fölmagasztalása előtt.

Kihez, hová forduljon hát segítségért a becsület, az életében veszélyeztetett élet, ha azon a fórumon, amely igazságot szolgáltatni van hivatva, a gyöngye és tudatlan polgárbírákat megfélemlítheti egy csomó förtelmes botrány, csúdar gonosztevők hazug siránkozása, fegyházvirágok orfeumi produkciója? Nem játék a szavakkal, ha azt mondjuk, hogy a magyar igazságszolgáltatásban megrendül a hitünk a szegedi szegényverdikt után. Ha az az igazság, amit ott hirdettek, akkor én holnap kiálthatok az utcára és leszurhatom az első járókelőt, majd aztán kitálok valami érzélgős hazugságot, ügyvédnek pedig mindenestre olyas valakit keresek, aki jól ért az igazságnak a botrányok szemétforgatásába való eltemetéséhez.

Igen, a szegedi verdikt fölszabadít minden állati indulatot az emberben. Megszűnik a társadalmi élet biztonsága, de megszűnik a tisztesség is. Mert nekem Jánossy urral holnap keznet kell szorítanom, ha felém nyújtja, különben elküldi ho zám a segédeit, s ha nem hajlok meg kellő hódolattal Haverda Mária önnagysága előtt, Vojtha Antal urral gyűlik meg a bajom, aki ugyancsak provokál. Esetleg két ügyvédet küld hozzam s akkor jaj szegény fejemnek. A szegedi verdikt, amelynek égető szegényfoltjától a Kuriának még a formális jog megsértésével is meg kell tisztítani a magyar judikatura arculatát, polgárjogot ad a legközségesebb gazembereknek, helyet a tisztesség asztalánál, azok között, akik ezer kísértés mellett is megmaradnak a tisztesség útján. A szegedi verdikt alapján a lovaggá ütött Jánossy Aladár néhány év múlva esetleg mint esküdt bírálkodhatik az én sajtópörömben vagy valamelyik gyilkos kollégája fölött.

Nem izgatunk az esküdtszék, mint intézmény ellen. Csupán és kizárólag a szegedi esküdtetről beszélünk akiknek rózsaszínű hálógót borított a szemére a sok kétes szerelmi kaland és botrány, egy bujálkodó asszony finom parfümjé és egy csapdában vergődő gyilkos arcátlan romantikája. De ha mi kiméljük is az esküdtszéki intézményt, ha közszabadsági biztosítéknak tekintjük is és a modern kriminológia nélkülözhetetlen segédeszközének, az ezek és százezrek lelkéből még se oltathatjuk ki a szegedi verdikttel becsüppögtetett bizalmatlanságot s nem némithatjuk el a közvélemény riadt fölkiáltásait. Jánossynak uriemberré és Haverda Máriának nagyságosasszonyká kvalifikálása többet árt az esküdtszéki intézménynek, mint bemohosodott, reakciós agyvelők és az abszolút jog veszőparipáján nyargaló szobatudósok megfeszített küzdelme a bírói szabad lelkiismeret és a demokratikus igazságszolgáltatás ellen.

A Haverda-ítélet ellen az ügyész semmi-

ségi panaszt jelentett be a közvád nevében. Mi pedig megfőlebbezzük ezt a minden jó izlést, józan gondolkodást, emberi jogot és igazságságot arculverő verdiktt a milliókhoz, az országos közvéleményhez. És szembeállítjuk az országos verdiktt, a nép verdiktjét a szegedi tizenkettők verdiktjével. Erre a tömegigazmondásra támaszkodva mondjuk ki az eltorúlhetetlen, vissza nem fojtható igazságot, hogy Jánossy Aladár gyilkolt, előre megfontolt szándékkal emberéletet oltott ki, tehát semmi keresni valója a tiszták, a tisztességesek társadalmában. Haverda Mária pedig tudott a gyilkosságról, része van benne és az édesanyja vért nem mossa le a lelkéről a világ minden illatos parfümjé se. Kettőjüknek fegyházban a helye.

A MŰVÉSZETRŐL.

Alexander Bernát a Kölcsey-egyesületben

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 19.

Alexander Bernát, a Kölcsey-egyesület il-lusztris vendége, ma délután azzal kezdette meg előadását a városháza dísztermében összegyűlt előkelő közönség előtt, hogy bocsánatot kért nehéz és fárasztó témájáért. Ez az előrebocsátás, az azt követő előadás után teljesen felesleges volt. Oly könnyedén, világosan és logikus rendben adta elő Alexander az egyébként nehéz, teoretikus témáját, hogy az mindenki figyelmét teljesen lebilincselte és ha még itt-ott nem is csillogott volna meg a humor aranyzála, az előadás akkor is gyönyörködtető lett volna.

A művészet nyolc állomásán vezette át Alexander a hallgatóságot, színesen ismertetve minden stációt, amelynek valamelyes köze van a művészethez. A hatalmas koncepcióju, két órában tartó előadás vezérfonala ez volt:

— A művészet alkotó ereje egy olyan probléma, egy olyan kérdés, amelylyel talán mindössze 100—120 éve foglalkoznak. A tizen-nyolcadik században az emberek nagy része azt hitte, hogy a művészetet is meg lehet tanulni, a művészetet az értelem fejlesztésével meg lehet szerezni. Mióta a művészet a 19. század óta oly nagy jelentőségre tett szert, mióta a művészetet az élet hatalmának tekintik, nem pusztán csak henye dísznek, azóta vonta magára az emberek érdeklődését a kérdés, honnét keletkezik a művészet, minő csodálatos erő kel itt életre? — Amikor a 19. század elején ezzel a kérdéssel először foglalkoztak, valami elemezhetetlen természeti erőnek tekintették, mint a mágnességet, vagy elektromosságot. A művész tudását egy kis isten alkotó erejéhez hasonlították, azt tartották, a művész kocsiben másolata annak az erőnek, aki a világ alakjait létrehozta. A világot is úgy fogták fel, mint művészi alkotást.

Én ezt a magyarázatot természetesen nem fogadom el, más uton járok és egész más oélt tűzök ki magam elé. Én abban a meggyőződésben vagyok, hogy a művész nem lényegben, csak fokban különbözik tőlünk, hogy ugyanazok az erők, amelyek a művészen megvannak, mindannyiunkban megvannak, csak más aránylatban, mennyiségben és fokozatban. A művész egy sikerült példánya az emberi természetnek, de lényegileg tőlünk nem különbözik. Ez előadásomnak a vezérfonala.

— Keresem a művészi erő alkotó forrásait — mondotta az előadó és itt nyolc csoportba osztotta ezeket. Első sorban a lelki élet megnyilvánulásairól beszélt, mélyen átfoglató előadásában és kifejtette, hogy a lelki élet anyagait az érzékszervek útján kapjuk. Beszélt az álomról, hallucinációról, az emlékező képességről. A művészen az az a téren, amelyen dol-

gozik, kitűnő emlékező tehetsége van. A festő színekre, formákra, arckifejezésekre nagyszerűen tud emlékezni. Emlékezetből képes embereket lerajzolni. A szobrászok a formák iránt fogékonyak, kitűnően tudnak megjegyezni helyzeteket. A színészek osodálatosan tudnak utánozni.

A művésznak széles látásra van szüksége. Petőfit, Aranyt művészelke kergette vándorlásra, tele akarták szívni magukat szemlélettel. Ez a művészet fekete humusztalaja. A megjelenítésen kívül jelentkezik az idealizálás. Én minden kvantitatív módosítást idealizációnak nevezek el. A művész az érzés szempontjából, nem önzésből idealizál.

A típus alkotás jelentkezik szintén fontos tényezőként. Mi mindannyian típust alkotunk, de nem tudjuk úgy megalkotni, mint a művész.

Mi történik azokkal a képzetekkel a lélekben, a melyeket említettem? Asszociálódnak. Egész lelki életünk nagy társulása a képzeteknek. Asszociáció nélkül még a szavak se jutnak eszünkbe s majdnem egész lelki életünk csupa asszociáció, de abban nagyon különbözünk, hogy ebből kinek mi jut az eszébe. A művész asszociációjára jellemző, hogy nagyon gazdag és mindég azok a dolgok jutnak eszébe, amelyek művére tartoznak. A művész nézi a világot, hogy lássa, milyen.

A művész alkotásában azonban legfontosabb az egység. Az egység csak az észből származik, nem lehet más, mint észbeli, szellemi alkotás.

Hosszasan beszélt ezután Alexander az intuitív gondolkodásról a művészetben és kifejtette, ha az elmondottak mind benne vannak a legteljesebb harmóniában a műben, akkor az alkotásban a legteljesebb egység van, az érzés, gondolat és végrehajtás egysége. A gondolat, érzés kifejezésének ezt a felső fokát a művészetben, stílusnak nevezi.

Az előadót, akit a közönség mindvégig feszült figyelemmel hallgatott, végül tapsviharral honorálták.

Alexander előadását megelőzőleg Rubenescu Augusztia aradi író nő társulat szépen át gondolt előadást a gyermekméséről, amelynek szükségességét hangoztatta. A közönség nagy tetszéssel hallgatta az előadást. V.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az országos vörös kereszt egyesület aradi fiókja február 23-án, délután 4 órakor, a városháza tanácsstermében közgyűlést tart. Tárgyai a következők: Elnöki megnyitó. Választmányok újjáalakítása. Számvizsgáló bizottság jelentése. Évi jelentés. A tüdőbetegek javára eszközölt perselygyűjtés elszámolása és értékesítése. Szegény aradvárosi tüdőbetegek gyógykezelésére létesített alapítvány. Indítványok.

(*) Az aradi mérnök és építész egyesület évi rendes közgyűlését március hó 20-án délután 4 órakor tartja meg az egyesület nagytermében. Származó Endre elnök. — Felolvasás. Az aradi mérnök és építész egyesület helyiségében f. hó 20-án vasárnap este 6 órakor a „Magyar Vasúti és Hajózási Klub” kiküldöttje, Visegrádi József dr. tarifareferens fog a Vasúti tarifareformról előadást tartani, melyre az érdeklődőket az egyesület szívesen látja. Előadás után társasvácsora.

(*) Köszönetnyilvánítás. Az izr. népkönyharszere az elmúlt héten a következő adományok érkeztek be: Lengyel Tivadar, Pöldes Soma, dr. Singer Jánosné 10—10 koronát adományozott, melyért hálás köszönetét fejezi ki az elnökség. A védasszonyi tisztet a jövő héten Goldschmidt Miksané, dr. Löwinger Miksané, dr. Tisch Mórné és Ungár Arminné urasszonyok töltik be.

Heccelődések.

Képek a mai megyegyűlésből.

Amikor a vármegyeház közgyűlési termét ma reggel a két hajdu tatarozta, rendezgette, hogy „közgyűlés-képessé tegye”, ilyen párbeszéd folyt le közöttük:

— Nem tudom, tegyünk-e vizes üvegeket, poharakat az asztalokra. Mára biztosan nagy szónoklatok lesznek. A szónokok megszomjaznak.

— Ne tegyünk se poharat, se üveget, tanácsolta az idősebb szolga — mert máma itt olyan vihar lesz, hogy a poharakat még egymás fejéhez vagdosnák a szónokok.

A cifraruhás hajduk nem jó időjósoknak bizonyultak. A mai megyegyűlésről, amelyenpedig kényes politikai viták voltak, elmaradtak az ugynevezett viharos jelenetek. Mindössze apró heccelődések voltak.

A csipkelődés, s a heccelődés a Marsieu Jusztin dr. beszéde elején kezdődött. Az ifjú képviselő-aspiráns románul kezdett szónokolni.

— Nem értjük, — kiáltották feléje a függetlenségi padokról.

— Tegyen cvikkert a fülére, — felelte Marsieu, amire a tulsó sorból méltatlankodva dörmögtek:

— Micsoda badar beszéd ez!

Azután Marsieu elkezdte a bucsuzó Károlyi Gyula gróf volt főispán babérleveleit tépdetni; a letépett leveleket a másik cikkben találja az olvasó; itt csak azt konstatáljuk, hogy amikor a főispán érdemei fölött való szavazás megtörtént, a románok ezt kiáltották:

— Tessék konstatálni, hogy nem egyhangulag szavazták meg, csak szavazattöbbséggel!

Miután ezt leszögezték, megkezdődött a politikai zajlás. Felolvasták a Khuen-kormány tagjainak nevét a kinevezési okmányokkal együtt.

— Szép kis társaság, — mondta hangosan Lázár Zoárd és lehorgasztotta a hazafi butól nehéz, ósz fejét.

Azután Schill József főjegyző tovább olvasta a kormány leiratát, amelyben támogatást kért a törvényhatóságától:

— Csak azt lesse! — mondta Mahler György.

Az állandó választmány azt javasolta, hogy vegyék tudomásul a kormány kinevezését. Ez ellen Lázár Zoárd gyönyörűen betanult beszéddel szónokolt.

— Ha már a parlamentben nem beszélhet, — szólt közbe Rajku Sebő — hát itt önti ki a mérgét!

Lázár Zoárd pedig rendületlenül harsogta tovább:

— Ennek a kormánynak se talaja, se gyökere nincs a nemzetben.

Nem tudni miért, de nagy hahota támadt.

— Ez a kinevezés törvénytelen, — folytatta Lázár — nem szabad lett volna elnapolni a képviselőházat, amíg nem teljesítette törvényes munkáját; nem szabad lett volna ex-lexben hagyni az országot.

— Miért nem teljesítették, volt elég idejük, vágta oda Marsieu — mit lopták az időt?

— Khuennek nincs pártja a parlamentben, — folytatta tovább a kisjenői követ.

— Majd lesz — harsogta az ajtó mellől egy egészséges képű magyar, aki nagy élénkséget mutatott a mai közgyűlésen.

— Khuen Hédervár nem is magyar szülőktől származik! — vágta ki Lázár.

— Hát talán a nemzeti vezérek magyar születek? — kiáltották a román táborból.

Azután jöttek a régi érvek: ez a kormány nem törvényes, ez Bécs szolgája, ez csapni való, stb. stb. — mint azt már minden politikai verki hárem évtizeden át fajta szokta.

Utána Goldis László beszélt románul s többek között így szólt:

— Lázár Zoárd ur kifogásolja, hogy Khuen miniszterelnök nem magyar születésű. Hiszen Lázár ur is román szülőktől származott és most fajmagyarnak mondja magát.

Lázár ekkor hevesen ütügette az asztalt és úgy tiltakozott ez ellen, hogy a cvikkere is majd leesett.

— Ez nem igaz, — kiáltotta Goldis felé — én nem Bécsben születtem, mint Khuen és én magyar földön nevelkedtem.

— Ez még nem érdem.

— De a kormányelnök még magyarul se tud olvasni. Én hallottam a képviselőházban, — kontázott Lázár Zoárd.

— Hát talán Apponyi Albert magyar földön született? — folytatta Goldis.

— Persze, — mondta gunyosan Lázár Zoárd — Apponyi nem tetszik nektek!

Goldis ezután azt hangoztatta, hogy az ex-lexet a koalíció marakodása teremtette meg. Ezért Lázár dühösen kiáltozott és valóságos mellékszónoklatot tartott:

— Hogy mondhat ilyesmit egy országgyűlési képviselő. Vagy képviselőtől már sohase lehet igazságot várni? Hogy árulhatja el annyira a tájékoztat-lanságát?

Ilyen kis esetepetek közben Goldis lassankint befejezte beszédét, majd megkezdődött a névszerinti szavazás, amely ismét egy kis izgalmat keltett. Előbb a virilistákat szavaztatták le. Ezek közül nagyon kevesen voltak jelen. A grófok és bárók nem jöttek el s eleinte azt hitték a teremben, hogy elfogadja a többség Lázár Zoárdnak a kormány ellen beadott bizalmatlansági indítványát. Emellett elsőnek Petrik József szavazott nemmel, amiért hívei megdőljenek. Föltűnt, hogy Friebeisz Miklós, a megyei egyesült ellenzék elnöke nem szavazott. Amikor Mahler György nevét olvasták föl, azifju „honatya”, hirtelen nem tudta hogyan feleljen:

— Ig... nem — kapta vissza a szavát.

— Tehát igen-e vagy nem?

— Nem, nem, — felelte kipirulva Mahler, ak roppant röstelte, hogy egy pillanatig is azt hihették, mintha ő a kormány mellett szavazott volna.

Nagy és nem várt meleg tüntetésben részesítették Keresztes Gyula megyei főügyészt, aki stentori hangon szavazott:

— Nem.

Miután befejeződtek a politikai kijátékok, a zsufolt terem és a karzat egyszerre kiürült. Sorra következtek a csip-csup ügyek: Zemplénmegye átirata a marólugnak kicsinyben való használatáról, Ágya község gyalogjáróiról, a kisjenői község háza mellékhelyiségeiről stb. stb. Lázár Zoárd csaknem valamennyinél fölszólt:

— Ejnye, de benne van az ellenzékiségben, — mondták többen, amikor egy kis ügy miatt össze-tűzött az alispánnal.

Goldis László így jellemezte ezt:

— Meg akarja mutatni a kartárs a becsodított magyaroknak, hogy nem lopja a napot a megyegyűlésen.

... Így évődtek a politikai vezérférjak. Mindnyájan a népszerűségért, a nép kegyéért. A sek szűrös, c-izmás paraszt pedig végignézte ezt a szócseplést, ezzel a szentenciával hagyja el a megyegyűlési termét:

— Az urak mulatnak, mi pedig fizetünk.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Önkormányzat — — — — — 357

Művelődési és hírdetési osztály — 151

Az új kormány bemutatkozása Aradmegye közgyűlésén.

Egy kis vihar.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 19.

A mai rendkívüli megyegyűlés második pontja Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök leírata volt az új kormány kinevezése tárgyában. Schill József főjegyző olvasta fel a leíratot, miközben Lázár Zoárd dr. közbekiált:

— Szép társaság! Ennek nem adunk támogatást.

Schill főjegyző előterjesztette az állandó választmánynak azt a javaslatát, hogy a közgyűlés a leíratot tudomásul veszi.

Lázár Zoárd dr. szólalt fel ezután.

— Ha a vármegye közgyűlési termének — ugymond — szíve és lelke volna, érezné azt a ferde helyzetet, hogy ugyanaz a törvényhatóság, mely négy évvel ezelőtt lelkesedéssel üdvözölte a kormányt, ilyen határozattal akar megelégedni akkor, mikor egy alkotmányellenes és inparlamentáris kormánnyal állunk szemben. Ez a kormány az országgyűlés elnapolásával a 67-es törvényeket sértette meg, csodálja tehát, hogy éppen a 67-es párt nem emel szót ellene. Ennek a kormánynak egyetlen tagja sem volt a parlamentben...

Felkiáltások: Majd lesz!

Lázár Zoárd dr.: Ennek a miniszterelnöknek sem származása, sem érzései, sem gondolkodása nem magyar, nem nemzeti.

Indítványozza a következő határozati javaslat elfogadását:

Aradmegye törvényhatósági bizottsága kimondja, hogy a Khuen-kormány kinevezéséről szóló leíratot tudomásul veszi, a kormányt azonban, mivel a 1867. évi X. t. c. ellenére az országgyűlést elnapolta és ezzel törvény- és alkotmánytörvényt követett el, bizalom hiányában nem támogatja. Az alispánt és annak helyettesét utasítja a törvényhatósági bizottság, hogy a kormánynak törvénybe és alkotmányba ütköző rendeletei ellen törvényes kötelességéhez képest járjon el, a közgyűlést az adott esetekben hívja össze, hogy a felfüggesztő hatály a törvényhatósági bizottság által elkövetkezendő panaszra beállhasson.

A függetlenségi bizottsági tagok éljenek, a románok közbekiáltanak:

— Nagyon szörványos éljenzés.

Goldis László román képviselő: Az állandó választmány javaslatát fogadja el. A kormányt a király törvényesen nevezte ki és az a Ház feloszlátása után igyekszik magának többséget keresni. Nincs bizalommal még a kormány iránt, de bizalmatlansággal sem, mert a román nemzetiségi párt azt a kormányt fogja támogatni, mely megalkotja az általános, egyenlő, titkos választói jogot. Csodálkozik, hogy Lázár Zoárd Héderváry származását hozza fel. Ez sértés a románokra, mert azt az elvet jelentené, hogy ők sohasem vehetnek részt a kormánypártban.

Lázár: Nem azt mondtam, hogy nem magyar, csak hogy nem magyar születésű.

Goldis: Hát Apponyi is bécsi születésű, és bécsi nevelésű! De sértésnek tartja a megyei tisztviselőket is ellentállásra felhívni, mert azoknak ugyanis tudniuk kell kötelességüket. Ami a Ház elnapolását illeti, azért és az ex-lex állapotért nem ez a kormány felelős. Kéri az állandó választmány javaslatának elfogadását.

A vita ezzel bezárult és mivel husz aláírással névszerinti szavazást kértek, az elnök elrendelte ezt. A szavazás eredménye szerint

158-an az állandó választmány javaslata mellett, 36-an pedig ellene szavaztak. A közgyűlés nagy többsége tehát az új kormány kinevezését tudomásul vette.

A báró fiu szélhámosságai.

Aki boszul áll a családján.

Távirati tudósítás.

Arad, február 19.

A minap irtunk arról, hogy Zornberg Sándor elzúllott ifjú báró Kaposvárról megszökött, miután az ottani kórház alkalmazottainak összes ruhadarabjait ellopta. Hosszas nyomozás után ma elfogták egy cigánykaraván között. Bolyongásairól, szélhámosságairól ezt jelentik nekünk Kaposvárról:

Zornberg kalandjairól, viszontagságos bolyongásairól az alábbi részletes tudósításunk számol be:

Zornberg Sándor báró néhány nappal ezelőtt megszökött a kaposvári közkórházból és apró fosztogatások után gyalog Kaposmérőbe ment. Ott a téglagyárban aludt és másnap tovább ment Verőcére. Verőcén betért egy kocsmába, ahol éppen egy lakodalmas népség vigadott. A vidám kalandort ott szívesen fogadták; az ingyen lakmározásban Zornberg elüljárt. Miután eloget evett-ivott, a báró ur elhatározta, hogy tovább áll. Előbb azonban megakart hálálni a pazar megvendégelést, tehát a koresma előtt álló kocsirol utközben ellopott egy kabátot.

Most a báró ur kisietett a verőcei állomásra és ott fölkapaszkodott egy tehervonat marhavaggonjába. A marhavaggonba bemászott és mert az tömve volt barmokkal, szépen, kényelmesen végignyújtózott a marhák hátán. Ebben a különös helyzetben, a tehenek hátán fekve utazott Zornberg báró vidáman egészen Belovárkőrösig.

Zornberg Belovárkőrösön a „Zöldfa”-vendéglőbe elszegődött londonernek. Ott jó ruhát kapott és szolgált is néhány napot, de azután kitört belőle a szélhámos vér és megszökött. Közben értesült a lapokból Zornberg, hogy őt körözik. Ekkor ügyetlen cselhez folyamodott. Kapta magát és a következő táviratot küldte a kaposvári rendőrséghez:

Rendőrség. Zornberg tizennégy napja állásban van, ő nem betörő.

Erdődy.

Zornberg természetesen hamis nevet irt a távirat alá, mert azt a látszatot akarta kelteni, mintha a körösi rendőrség értesítene a kaposvári rendőrséget arról, hogy Zornberg ártatlan. A megítézés azonban nem sikerült. A furfangos távirat árulója lett Zornbergnek, mert abból a kaposvári rendőrség tudomást szerzett arról, hogy ő Belovárkőrösön van s így nem volt nehéz utána menni.

A szélhámos báró Belovárkőrösön igazi regényt élt át. Amikor ugyanis föl hagyott a londonerséggel, beállt a körösi cigánykaravánba. A körösi Fáraó-ivadékok örömmel fogadták be maguk közé az uri külsejű, jómodoru fiut, aki „írastudó” embernek mondta magát, tehát szükség lehetett rá.

Zornberg Sándor toalettje azonban sehogyszem illett a cigánysorba, a fekete népség tehát fölöltöztette a jóvavényt ezüstös gombokkal kirakott cigánymentőbe. És hogy még jobban beleilleszkedjék a társaságba, befeketítették az arcát korommal s így a báró urból olyan gyönyörű cigány lett, hogy öröm volt ránézni. A karaván minden tagja szerette a legújabb cigányt.

Zornberg báró ur a cigánysoron — hódításához látott. Ugy, ahogy mondjuk: Zornberg ur a nőhódításra adta bárói fejét. Egy szemrevéltő, fiatal cigány menyecske megnyerte tetszését és Zornberg hamarosan az udvarlás terére lépett. A csinos cigányasszony hamarosan fölmelegedett, de a csókot és ölelést komoly föl-tételhez kötötte. Azt óhajtotta a fekete szemű cigányasszony, hogy Zornberg vegye őt nőül.

— Ha csak ez kell, rebegte érzelmesen Zornberg — az enyém lesz! És minden habozás nélkül kijelentette, hogy szíve választotta-ját, a szép cigányasszonyt hajlandó nőül venni. A felszólításra, annak rendje és módja szerint megkérte a cigány menyecske kezét. A nő ki-mondta a boldogító igent és az ügy rendben volt. Csókból, ölelésből most már bőven kijutott Zornbergnek és elhatározta a karaván, hogy meg kell tartani most már az ünnepélyes lakodalmat. Lázasan készült mindenki a menyegzőre, amely Zornberg bárót a cigány menyecske boldog férjévé avatja...

A sors könyvében azonban úgy volt megírva, hogy Zornberg ur boldogsága ne lehessen zavartalan. És mint derült égből a villámcsapás, úgy csapott le a szerelem kellős közepébe a nemzeti szerencsétlenség.

Ugy történt, hogy a Zornberg báró menyasszonyának már régebben udvarolt egy jóképű cigányfiu. Ez is a legtisztességesebb szándékokkal közeledett az imádott nőhöz, aki reagált is gyönyörűen, amikor egy szép napon megjelent a színen Zornberg Sándor; jött, látott, győzött és a szerelmes cigányfiut kiűtötte a nyeregből.

Ennek természetesen a szívébe nyílalott a jóvavény hódítása és nemes boszura határozta el magát. Azt már látta, hogy az ő számára babér itt többé nem terem. Ugy segített tehát a dolgon, hogy vetélytársi szíve lázongásával elrohant a rendőrségre és ott jelentést tett arról, hogy valami idegen ember vetődött közéjük, aki bizonyára nem tisztességes fiu. Amikor a menyegzői előkészületek a legteljesebb mértékben dühöngtek, akkor lépett közbe a belovárkőrösi rendőrség, amely — durván keresztül-gázolva az érzelmeiken — elszakította Zornberg Sándort arájától és letartóztatta őt.

Közben a Zornberg távirata által figyelmeztetett kaposvári rendőrség Belovárra küldte Kardos rendőrtizedest, aki letartóztatott szélhámossá magával vitte rágel Kaposvárra.

Zornberget Gedhardt Gaszton rendőrtány hallgatta ki. A szélhámos a lekedélyesebben fogta föl a helyzetét. A határozás közben jelentette ki, hogy ezen dolgokat viselőből követi el a családját kompromittálja.

Amikor a rendőrkapitány mosnak azt mondta, hogy Zornberg büszkén szólott:

— Az a baj, hogy több

kellene...

A szélhámos báró rendőrség foglya mara

Bánffy Dezső politikai hírszerző romár

Válasz

politikai hírszerző romár

számolója. Szerb báró ma este Szegedre megy. A szegedi jelentés azt lehet kibuktatni,

ztási mozgalom. Várme megállapodásról beszélt Goldis László, a képviselője megállapod

dr. földbirtokossal, hogy a radnai kerületet átengedi Tagányinak. Goldie a legközelebbi választáson Lázár Zárd ellen készül föllépni a kisjenői kerületben.

Megalakult az új párt.

Nagygyűlés a Vigadóban.

— Fővárosi tudósítónk telefonjelentése. —

Arad, február 19.

Ma délután alakult meg a fővárosban a Nemzeti Munkapárt, a tulajdonképeni kormánypárt. A megalakulás aktusa méltóságos és impozáns volt. A gyűlést kisebb incidens zavarta meg néhány percre. Tisza István gróf beszéde alatt egy fiatal szocialista-vezér közbekiabált, amiért aztán gyorsan eltávolították a teremből. Ezt leszámítva, semmi komolytalan mozzanata nem volt az alakuló gyűlésnek, melyre rendkívül nagy, díszes közönség gyűlt egybe. Aradról és a vármegyéből több mint ötvenen utaztak föl, a régi szabadelvű rendszer föltámasztásának törekvését elősegítendő. A gyűlésen Khuen-Héderváry Károly gróf kormányelnök terjesztette elő az új párt programját, majd Tisza István gróf mondott nagyszabású beszédet. Egyébként az alakuló gyűlésen határozati javaslatot fogadtak el, amelyben körvonalazták a párt programját.

A gyűlés lefolyásáról ezt jelenti fővárosi tudósítónk:

A gyűlés előkészületei.

Reiner Béla dr. fővárosi lakos, a Nemzeti Társaskör titkárja bejelentette a rendőrségen, hogy ma délután három órakor a fővárosi Vigadóban nyilvános népgyűlést óhajtanak tartani, amelynek elnöke Csáky Albin gróf lesz. A bejelentett napirend a következő:

1. Elnöki megnyitó.
2. A pártprogram előterjesztése.
3. A határozati javaslat.
4. Esetleges indítványok.

A főkapitányság ezt a bejelentést tudomásul vette és a hatóság képviselőjében Szeszler Hugó kerületi kapitányt küldte ki. A Vigadó épületében a belső rendre, a főkapitányság jelentése szerint, tűzrendészeti szempontból Kerny Géza fogalmazó ügyel, míg a Vigadót és környékét megszálló rendőrszolgálatok Peregriny Sándor rendőrtanácsos és Pausi rendőrfelügyelő parancsnoksága alatt állanak.

A napirend második, illetve harmadik pontjának szónokaiul Khuen-Héderváry Károly gróf és Tisza István gróf voltak bejelentve.

Az új párt alakuló nagygyűlése alkalmából az érdeklődés rendkívül nagy volt. Az összes fővárosi szállodák telve voltak vidékiekkel. Az utcákon vidéki küldöttségek zarándokoltak, amelyek csoportosan jelentek meg a Nemzeti Társaskör helyiségeiben, hogy az új párthoz való csatlakozásukat bejelentseék. A régi szabadelvűpártnak majdnem összes tagjai a fővárosba utaztak, hogy az új kormányhoz való ragaszkodásukat bizonyítsák. Körülbelül 150 vidéki küldöttség jelentkezett már, hogy részt vegyen az új párt programjának kihirdetésén. Csak Biharmegye 350 tagú küldöttséggel volt képviselve. De nemcsak az egykori szabadelvűpárt hívei, hanem egészen új elemek is, melyek úgy az alkotmánypártból, mint az ellenzékéből valók, jelentették csatlakozásukat az új kormányhoz.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnöknél ma a galgóczi választókerület képviselőjében 30 tagú küldöttség tisztelt Fodor Kálmán volt alkotmánypárti, az új kormányhoz csatlakozott képviselő vezetése alatt. A küldöttség már sürgőnyileg kifejezte üdvözlését, de ezt személyesen is átadni kívánta a miniszterelnöknek, s egyszersmind bizalmát fejezte ki iránta. A miniszterelnök szívesen fogadta a küldöttséget és örömet fejezte ki, hogy a galgóczi kerület megbízásából résztvesznek az új párt mai alakuló nagygyűlésén.

Felvonulás a Nemzeti Társaskörből.

A Nemzeti Társaskör helyiségei már a délelőtti órákban zsúfolva voltak. Mintegy 1600-an jöttek fel a vidékről és a küldöttségek sorra jelentek a klubban, ahol lelkes, túladó kedv ragyogott le minden arcra.

A nemzeti munkapárt tagjai és a vidéki küldöttségek, valamint a társaskör régi tagjai a társaskör udvarából délután fél kettőkor indultak el a Vigadóba. A kör helyiségei és udvara annyira tömve voltak küldöttségekkel, hogy alig lehetett mozogni.

Az óriási tömeg kevéssel két óra után indult el. Érdekes volt nézni ezt a közönséget, amely ugyyszólván csak a vidék embereiből telt ki. Csöndben mentek a Mária Valéria-utca és a felvonulás alatt semmiféle ellentűntetés nem volt. Az első csoport élén hatalmas piros szegfűvel a régi terembiztos, Farkas János haladt. A küldöttségekben a sok vidéki előkelőségeken kívül subás, dolmányos magyarok, román gazdák, tipikus vidéki alakok is voltak.

Fél három óra tájban még mindig vonultak a csapatok a Vigadóba. Ekkor érkezett a régi szabadelvűpárt egész sereg notabilitása több régi és új főispánnal Tisza István gróf vezetése alatt.

A Vigadóban.

Amikor a Tisza-csoport a Vigadóhoz ért, a közönség percekig tartó éljenzésben tört ki. Kevéssel ezután bevonultak a Vigadóba a kormány tagjai Khuen-Héderváry miniszterelnök vezetése alatt.

A Vigadó nagytermében összegyűlt hatalmas közönség viharos éljenzéssel fogadta a bevonuló kormányt. A miniszterek részére az első széksort tartották fenn. Az emelvényen, ahol máskor a béli zenekar szokott játszani, a régi szabadelvűpárt tagjai foglaltak helyet. Ott voltak többek közt Gromon Dezső, Erdély Sándor, Láng Lajos, Perczel Dezső, Zsilinszky Mihály, Molnár Viktor, Rosenberg Gyula, Delimanics Lajos, Jankovics Sándor, Makkfalvy Géza és sok vidéki notabilitás.

Színes, élénk képet mutatott a karzat is. Elegáns hölgyek foglaltak itt helyet, drága kalapban, divatos toalettben. Miniszterek feleségei, vidéki notabilitások családtagjai voltak itt. A jobboldali karzat első felén megjelent Lukács László pénzügyminiszter feleségével és szöke leányával. Lukácsné nagy, széles, hatalmas fehér tollas fekete kalapban és fekete bársony kabátban volt. A közönség, mikor a miniszter családját meglátta, eljenezni kezdett.

Fél háromkor már az egész terem zsúfolva volt. A baloldali részen Lévy Lajos báró rendelkezett, középen Farkas osztotta be a csoportokat. Mikor Tisza István helyet foglalt, óriási éljenzéssel fogadták. Podmaniczky Géza báró és Wodianer Frigyes báró alig bírtak a terembe jutni. Antal Gábor püspök már a háttérbe szorult s ott voltak Széll Ignác és Márffy Albin is. Háromnegyed háromkor Zichy János gróf és Náray Lajos érkeztek meg.

A Nemzeti Munkapárt megalakulása.

— A gyűlés megnyitása. —

Pontban három órakor nyitotta meg a gyűlést Csáky Albin gróf elnök. Nagy örömet fejezte ki, hogy így sokan vannak, akik azt akarják, hogy az ország jobb és szerencsésebb helyzetbe kerüljön. Örül, hogy élete alkonyán megérthette, hogy sötétség helyett napsugár fog az országra sütni. Javasolja, hogy elsőnek a miniszterelnököt hallgassák meg.

(A miniszterelnök beszéde.)

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök szólt fel ezután. Üdvözlö a megjelenteket, majd ezeket mondja:

— Elsősorban a mulira kellene visszatérnünk, de talán helyesebb, ha ezt nem tesszük. A múlt alkotni nem tudott és sok kísérletezés után odajutott, hogy sem magának, sem más kormányának nem tudta megszerezni a kormányzásához szükséges eszközöket. Az ország közjogi helyzete azonban oly szilárd alapon nyugszik, hogy azt bolygatni kár volna. Fenntartani kell mindazt, ami a nemzet önállóságát és függetlenségét törvényeinkben biztosítja. (Helyeslés.)

A legközelebbi multban talán csak két kérdés maradt elintézetlenül. Az egyik a katonai bizottság katonai programjának végrehajtása. Vállaljuk, hogy ezt a nemzet felhívására ki fogjuk eszközölni. A második elintézésre váró kérdés a bank ügye. Ez a kérdés tulajdonképen törvényünkben van elintézve. Az önállósághoz való jogunk biztosítva van és csak tőlünk függ, hogy a körülmények tekintetbe vételével miképpen akarunk jogainkkal élni. Nemzeti hiteltünk és közgazdasági érdekeinket nem akarjuk veszélyeztetni és ezért az eddigi helyes módot akarjuk fenntartani. Mindamelllett a bankkérdés tárgyalásánál olyan feltételeket óhajtunk kitűzni, melyek közgazdasági érdekeinket az eddiginél jobban biztosítják. (Helyeslés.)

A társadalomnak egész új osztályai keletkeztek az ipari és kereskedelmi fejlődés folytán, melyeknek igényeivel eddig nem törődtek. Az e téren történt mulasztásokat most pótolni kell, még pedig minden intézményünkben. Nagy belügyi reformokra van szükség.

A nemzet leglényegesebb szükségletei között is a legfontosabb a választási reform. E kérdés rendezése elsősorban megoldandó. Törekvésünk, hogy ezt a reformot mielőbb a Ház asztalára tegyük. A reformot az általános választói jog alapján akarom megvalósítani. Abban a kérdésben még nem alakult ki a közvélemény, hogy ezt a célt milyen eszközökkel akarja elérni. Semmiféle kijelentéssel nem akarom ezt megkötni, mert az a fontos, hogy ez a kérdés jól intéztessék el. A nemzet történelmi multjával, a magyar nép nemzeti jellegével számolni kell és ezt a reform után is biztosítani kell.

Második főreform a közigazgatás kérdéseinek rendezése. A közigazgatás kell, hogy a modern élet követelményeinek megfelelően és fontos, hogy a megyei tisztviselők állása biztosítottassék. Rendezendő a gyűlekezési jog kérdése, ápolandó a vallásfelekezetek közti béke. Fontos kérdés, mely megoldásra vár, a vidéki városok érdekeinek ápolása. Igazán nagy nemzeti feladat és ránkötve kedves kötelesség ez. Városaink nemzeti kultúránk kifejező pontjai és ezt nemzeti hagyományként átvinni és fejleszteni kötelességünk. Az ország pénzügyi helyzete, egyensúlyának fenntartása legkomolyabb feladatunk. Behatón kell foglalkoznunk a munkáskérdéssel, továbbá a mezőgazdasági produkció foko-

zását, a szabad ipar fejlesztésével, melynél főszempontunk a szabad verseny fejlesztése.

Egyesíteni kell — végzi beszédét a miniszterelnök — a nemzet minden erejét, hogy ebben a munkában részt vehessünk. Teljes bizalommal megyünk neki a nemzeti munkának. Isten minket úgy segítse!

Óriási taps, viharos éljenzés követte a miniszterelnök beszédét úgy, hogy csak mintegy öt perc múlva tudott szóhoz jutni Tisza István gróf.

(Tisza István beszéde.)

Mikor Tisza István gróf szélásra állott, újból percekig tartó taps fogadta.

— Ugy érzem, — kezdte beszédét Tisza — hogy az a kép, mely szemem előtt áll, felment minden beszédétől, minden hosszabb indokolástól, mert hiszen akinek kételyei volnának az iránt, hogy megérett-e az ország helyzete arra az akcióra, melyre igen tisztelt barátom vállalkozott, az jöjjön el ide, nézze meg a képet, nézze meg a magyar társadalom ezen képviselőit! Szíves türelmüket kérem, hogy néhány megjegyzést fűzzek a mai szituációhoz, mert gondolom, hogy az ország mai komoly helyzetével számot kell vetni mindnyájunknak.

Történelmi visszapiillantással kell kezdenem. Világért sem azért, mintha meddő polémiába akarnék bocsátkozni. Ellenkezőleg. A történelem igen sekély felfogása az, amely a nemzeteket ért bajokért mindig egyeseknek hibáit, mulasztásait teszi felelőssé. A hiba rendszeren a nézeteknek, az álláspontoknak tévedésében van és a hibákra nem azért kell rámutatnunk, hogy ítéletet hozzunk egyesek felett, de hogy elkerülhessük azokat a tévedéseket, amelyeket egyesek a múltban a legjobb szándékkal elkövettek. Alig négy évtizede annak, hogy a magyar nemzet ráláphetett a nyugodt, alkotmányos fejlődés mezejére. Súlyos viszonyok között a multak reminiscenciái és a jelen bajai akkor is magasra lobbantották a pártzenvedélyeket, de akkor még nagyon közel állt a nemzet háta megett a sötét mult rémitő képe. Akkor még a legelezántabb harcokat is az összes pártokat jellemző bizonyos közelességérzet jellemezte. Soha senkinek eszébe nem jutott felhasználni ezt a helyzetet arra, hogy magát a parlamentet tegyék működésképtelenné. Teték ezt a magyar nemzet mérhetetlen hasznára. Aki végignézi az ország történetét a mult század utolsó évtizedeiben, annak lehetetlen szemethunyni ama tények előtt, hogy minden bajok dacára és egyeseknek minden tévedése s gyarlósága dacára, hihetetlen gyorsasággal emelkedett a nemzetnek anyagi, szellemi és erkölcsi ereje. Emelkedett a magyar nemzet hatalma Európában odáig, amire Mátyás király ideje óta nem volt példa. De, aki figyelemmel kísérté az eseményeket, annak észre kellett venni, már a millenáris ünnepeket megelőző években az elfajulásnak első veszélyes jelenségeit. A közvélemény figyelmét mindjobban és jobban sikerült a produktív nemzeti munka feladataitól meddő közjogi jelszavak felé terelni és mindjobban sikerült felébreszteni azt a hangulatot, mely a parlament munkaképességének megakasztására irányította az ellenzéki kisebbséget. Én azok közé tartoztam, akik talán az elsők voltak a nagy veszély felismerésében. Küzdöttem ellene teljes erőmmel, felemeltem ellene óvó szavamat már akkor, mikor talán kevesen látták a helyzet egész borzasztó kemolyságát. Folytattam a küzdelmet minden remény nélkül, azzal a megnyugvással, hogy legalább nem kell összefont karokkal tétlenül néznem, miként rohan vesztébe a nemzet. Megpróbáltam saját testemmel feltartani ezt az áradatot. A kísérlet nem sikerült.

A nemzetet a maga illúziói ragadták feltartóztatlanul.

Tisza István gróf ezután elmondotta a koalíció kormányrajutását és bukását, úgy, amint azt a manifestumban megírta. Majd így folytatja:

Abban a bölcs államférfiui nyilatkozatban, melyben Andrássy Gyula gróf az alkotmánypárt feloszlását indítványozta, világosan megmondta, hogy lehetetlenné váltak az általa kívánt katonai reformok. Ebből a helyzetből mindenekelőtt vonjunk le két tanulságot. Az egyik az, hogy becsületes magyar embereknek az egész nemzet által vagy legalább is majdnem az egész nemzet által támogatott törekvései ezen az alapon, az ugynevezett nemzeti aspirációk alapján a nagy nemzeti céloktól, a nemzet függetlenségének lényegétől távolabb vitték a nemzetet. Ezt a nagy célt, amely a nemzeti élet öncélja, elérheti a magyar nemzet, ha teljes egyetértésben van királyával. De ez a nagy cél veszélyben forog és úgy a nemzet függetlensége, mint a dinasztia hatalmi állása végzetes csorbát szenved, amint ez a két egymásra utalt tényező egymással szembe találkozik.

Azzal végezte szavait, hogy újból minden hazafinak egyetértve munkához kell kezdeni, aztán határozati javaslatot nyújtott be.

A határozati javaslat.

A határozati javaslat főbb pontjai ezek: Politikai téren legfontosabb feladatunkat a választói jog olyan reformjában látjuk, mely politikai jogokban részesíti a munkás osztálynak erre hivatott rétegeit és nem veszélyezteti az értelmiség jogos befolyását és a magyar állam nemzeti jellegét.

A bankkérdésre vonatkozólag az új párt el van határozva az Osztrák-Magyar Bank privilégiumát meghosszabbítani azzal a kikötéssel, hogy a megindítandó tárgyalások során Magyarország érdekei kielégítést nyerjenek. Ellenkező esetben a párt ragaszkodik az országnak az önálló bankhoz való jogához.

Az új párt a meddő közjogi harcok kiküszöbölésére irányítja munkásságát és arra is, hogy a király és a nemzet között a teljes harmonia álljon helyre.

A nemzetiségi kérdésben a tételes törvények alapján áll és minden centrifugális törekvéssel szembeszáll.

A katonai kérdésben az 1903-as kilencos bizottság határozatait igyekszik a királyiál összehangzatosan végrehajtani.

Végül a vidék gazdasági és kulturális fejlesztését igéri.

Tisza István beszédét és a határozati javaslatot percekig tartó tapsal és éljenzéssel fogadták.

Szociálisták tüntetése.

A zsufolásig megtelt teremben a legmélyebb esendben hangzott el Tisza István gróf szónoklata, melyet az óriási és intelligens publikum gyakran szakított ugyan félbe tetszésnyilvánításával, de általánosságban feszült figyelemmel kísérték. Egy-egy gondolat befejezése után a hatalmas teremben mintha orkán kerekedett volna. A Vigadó falai sokszorosan verték vissza azt a zúgó tapsot, melylyel ezernyi ember adott osztatlan tetszésének kifejezést. Tisza gróf világos fejtegetései nem tévesztették hatásukat és míg az új párt programjának a határozati javaslatban lefektetett elveit magyarázta a kormányprogrammal megegyezően, incidens nélkül, zavartalanul szólhatott hallgatóihoz.

Tisza gróf körvonalozta a választói jogot is. Egyetlen egy hang emelkedett csak

a teremben, amely az óriási tömegben diszonanciát akart teremteni.

Valahol a bejáratnál, a terem alsó végén, úgy látszik a következményekkel számolva húzódt meg az ellentmondó, aki a lelkes helyeslő hangulattal szemben a maga véleményét e kérdésről szükségesnek tartotta nyilvánosságra hozni. Mikor Tisza vázolta azt a keretet, melyben az új párt a választói jog kiterjesztését tervezi, egy éles torokhang süvített a levegőbe:

— Tisztességes választójogról beszéljen, — kiáltotta a különvélemény tulajdonos.

Óriási zaj keletkezett a teremben, mely néhány percere megakasztotta a szónokot beszéde folytatásában.

— Ki kell dobni; miért tolakodott ide, ki hívta, — hangzott össze-vissza és a tömeg haragja fenyegette a zavart esinálót.

— Pfüj, szégyelje magát a megjegyzéseért, — kiáltották feléje.

A teremben elszórtan jelen volt szocialisták szekundálni próbáltak a közbeszólónak, de lármájuk nem használt semmit, mert a teremből csakhamar kitessékelték a gyűlés nyugodt lefolyásának megakasztóját.

A rendőrség igazolásra szólította fel. Futó Viktor kerületi betegsegélyző pénztári hivatalnoknak mondotta magát.

A láрма csakhamar elült és az impozáns alakuló gyűlés hatalmas ováció között háborítatlanul fejezte be beszédét Tisza gróf.

A szervező bizottság.

Az értekezlet szervező bizottságot választott, amelynek tagjai lettek:

Belicska Béni, Beöthy László, Berzeviczy Albert, Bezeredy Pál, Bornemissza Lajos, Bujanovich Sándor, Csáky Albin gróf, Dániel Ernő, Dániel Gábor, Darvas Fülöp, Cseh Ervin, Erdély Sándor, Fay Imre, Gál József, Hegedüs Loránt, Heltay Ferenc, Hieronymi Károly, Hazai Samu, Jakabffy Imre, Kiss Ernő, Khuen Héderváry Károly, Kabos Ferenc, Láng Lajos, Lukács László, Márffy Emil, Mezei Mór, Mikó Bálint, Molnár Viktor, Perczel Dezső, Rosner Ervin, Rosenberg Gyula, Sándor János, Serényi Béla gróf, Széchenyi Sándor gróf, Sziklay Ede, Széll Ignác, Szilassy Zoltán, Sztéhló Kornél, Tisza István gróf, Tolnay Lajos, Vojnich István, Zichy János gróf, Zichy Béla gróf, Zsilinszky Mihály, Székely Ferenc dr., Székely Ferenc.

Csáky gróf felkérte a bizottság tagjait, hogy holnap este 7 órakor gyűljenek össze a Nemzeti Társaság titkári helyiségében a teendő megbeszélése céljából.

A szervező bizottság ma este a következő felhívást adta ki:

Felhívás! A nemzeti munkapárt mai értekezletéből kiküldött szervező bizottság felkéri mindazokat, akik a nemzeti munkapártba belépni kívánnak, a szándékukat a Nemzeti Társaság titkári hivatalához (V. Derotya-u. 14.) írásban bejelenteni szíveskedjenek. Budapest, 1910. február 19. A szervező bizottság.

Csáky gróf zárszavai.

Csáky Albin gróf ezután a határozati javaslatot egyhangulag elfogadottnak és a nemzeti munkapártot megalakultnak jelentette ki, majd a következő szavakkal zárta be az értekezletet:

— A napirend ki van merítve. Nagy jelentőségű dolgok hangzottak el itt a mai napon és nem kétkem, hogy ez holnap tudatos tettekre jut, olyan tettekre, melyek félretéve minden személyi ellentétet, politikai gyűlölködést és érzelmeket, kizárólag egy nagy nem-

zeti előtt szolgálnak: a haza üdvét. Remélem, hogy beválik a költő szava:

Nem lesz mindig éjszaka,
Megvirrad még valaha.

Az elnök szavait lelkesen megéljenzették és megtapsolták.

Az aradi küldöttség.

Délután 2 órakor gyülekeztek a pártalakulásra fölment aradi és aradmegyei küldöttség tagjai a „Vigadó“-kávéházban és Urbán Iván vezetésével vonultak fel a gyűlésterembe. A küldöttségben, mely egyike volt a gyűlés legimpozánsabb csoportjainak, a következők vettek részt:

Almay Olivér
Barkassy Kálmán
Baross Ferenc dr.
Bogdán Virgil
Bohus Zsigmond báró
Bohus László báró
Bohus Lajos báró
Bréda Viktor gróf
Bódy Bódog
Bokor Alajos
Braun Gusztáv
Braun N. Antal
Csiky Dénes
Csillag Ignác dr.
Csillag Odón dr.
Darányi János dr.
Dobiasch József
Domány József
Eliás Simon
Fábián László
Fábry Sándor dr.
Fülöp Géza dr.
Grozda Kornél
Gyarmathy Ernő dr.
Hámory László dr.
Hebs Vilmos
Hebs Aladár
Hecht Arnold dr.
Hollaki Imre
Kádas Lajos dr.
Kirileszku Gyula
Kiatzig János
Kuton Aladár
Montag Sándor
Nemess Zsigmond dr.
Neuman Károly dr.
Patkós Gábor dr.
Ransburg Sándor
Roxin János
Solymossy Lajos báró
Spiegl József
Steiner József
Staubert József
Stoll Béla
Schauer Gábor dr.
Schäffer Henrik
Schmied Elek
Schenk Ferenc
Szabó Zoltán
Tisch Mór dr.
Valérián József
Varjassy Árpád
Vásárhelyi János
Vörös Henrik
Wittmann János
Ujj János
Zubor Andor
Zselenszki Róbert gróf.

VIDÉK.

Felnőttek oktatása. Az újszentannai állami polgári fiúiskola tanári kara minden vasárnap délután 5 és 6 óra között felolvasást tart az intézet rajztermében. Az előadásokat vetített képek és zeneszámok élénkítik. Belépti díj nincs. Legutóbb Kromer József Egyiptomról, Molnár Odón Dél-Amerikáról, Palásti István A magyar föld zenéjéről, Fenyves Adolf Budapesttől—Belgrádigc. olvasott fel. Február 20-án Szabó Béla igazgató tart előadást. A bányáról. A hallgatók száma 80–200 között váltakozott. A munkás-gimnáziumba 50 segéd és gazdálkodó jár, itt hetenként háromszor van előadás.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután mérsékelt helyárrakkal: Szilveszter, operett. Este rendezt helyárrakkal: Tatarjárás operett. Barics Gyula vendégfellépéssel. (B. bérlet.)

Hétfő: Elvált asszony, operetta. (C. bérlet.)
Kedd: Brassbaunt kapitány, színmű. (A. bérlet.)

Szerda: Brassbaunt kapitány, színmű. (B. bérlet.)

Csütörtök: Brassbaunt kapitány, színmű. (C. bérlet.)

Péntek: Trenk báró, operetta. Itt először. (A. bérlet.)

Szombat: Trenk báró, operetta. (B. bérlet.)

Vasárnap: Délután: Mérsékelt helyárrakkal: Görög rabszolga. Este: Rendezt helyárrakkal: Trenk báró, operetta. (C. bérlet.)

* A Varázskeringő. Szendrey Mihály baritonistát keres a társulatához s ma este léptette fel a második ajánlkozót, Barics Gyulát, a szatmári színház tagját. A szinigazgatók rendszeren olyanokat léptetnek fel szerződötési célból, akit ők maguk már előzőleg megismerve méltónak tartanak arra, hogy a közönség és kritika bírálata elé bocsájtásuk. Szendreynek nagy elfoglaltsága mellett nem juthatott ideje arra, hogy Baricsot előbb megismerje, mert ha jutott volna, úgy nem részesültünk volna a ma esti kétes értékű bemutatkozásban. Különben nem is kétes értékű Barics bemutatkozása. Ez a fiatal színész egyelőre nem alkalmas az aradi színpadra. Erőtlén, iskolázatlan baritonja, még a Varázskeringő kis partitúráját sem győzi, játéka nincs és beszéd organuma is fátyolozott. Az aradi társulatnak Beregi mellé, aki már eddig is szép sikereket aratott mint énekes színész, elsőrangú, kiforrott művészre van szükség, nem pedig kísérletezőkre. Szigorú, de igazságos véleményünk nem szól Barics ur személye ellen, aki ezek után is hasznavehető jó tagja maradhat a szatmári színháznak, azonban Aradnak külön akvizícióra van szüksége. H. G.

* Szerzők konfliktusa „Az ördög” miatt. Molnár Ferenc, „Az ördög” világhírű szerzője ezt írja a Pesti Napló mai számában:

Igen tisztelt szerkesztő ur, — tisztelettel kérek helyet itt következő soraim számára a Pesti Naplóban. Beküldték nekem ma a „Bácskai Hírlap” február 13-iki számát, amelyben egy Havas Emil nevű szabadkai szerző cikket ír az ő ott színrekerülő „Magántanár ur” című darbjáról. A cikkben többek közt megírja, hogy daratját nekem öt évvel ezelőtt beküldte azzal, hogy legyek társszerzője, amit én levélben visszautasítottam, majd így folytatja:

„Aki a darabom második felvonását látja, a technikai beállítás után föltétlenül eszébe fog jutni Az ördög második felvonásának egy helyzete. Már eddig is hallottam ezt említeni. De Az ördög 1907. telén jelent meg, Molnár Ferenc levele pedig, amelyben a darab átvételét elismeri — 1905. év őszén van keltezve. Hory soit, qui mali pense.”

Egy piszkos és gyáva rágalom bujkál e sorok közt, semmivel sem kisebb, mint a kabátlopás vagy óratolvajlás vádjá és én szomorúan érzem, hogy a tisztességes emberek miatt, akik ezt olvassák, kénytelen vagyok tudomást venni róla. Nem emlékszem a beküldött darabra, de biztos, hogy nem olvastam el, mert még soha életemben egyetlen olyan darabot se olvastam, amelyet én és vellem együtt más drámaíró kollégáim tízéves-huszával kapunk. Tehát „Az ördög” második felvonásának „egy helyzetét” nem loptam a szabadkai embertől. Szomorú, hogy ilyen öregek nyilatkozatot kell tennem, de már-már egy életet töltöttem el abban, hogy újságírói és írói tollam feltétlen tisztességét a legszigorubb feltékenységgel megőrizsem és imé

most, tizenöt év becsületes munkájának rám nézve az az eredménye, hogy egy újság kinyomatja rólam azt a gyanúsítást, hogy darabom második felvonásának „egy helyzetét” hozzáam beküldött szemetekből lopom. Érzem, hogy okos és jóra való emberek szemében talán komikus az ilyesmivel még csak ennyit is foglalkozni, de az a hitem, hogy nem vagyok köteles szótlanul eltűnni azt, hogy akár reklámból, akár a lelki kultúra hiányából származó könnyelműségből valaki egy tiszta élethez törülje a sáros csizmáját, pláne, ha az az élet a magamé. Molnár Ferenc.

* Tizenhétéves leány: szindarabiró. Nagyváradon tegnap bemutatták a Diadalmas szerelem című színművet, amelyet egy 17 éves urileány írt. A darabnak határozott sikere volt. A szerző, E. Tóth Julia a diadalmas akaratot helyezi a drámai gépezet benső rugója helyére. Ez a gátat nem ismerő, öntudatos, határozott akarat mozgat mindent. Az anyja még bukott, még tévelygett, még viseli energiátlansága végzeteljes csapását. Az anyja még kitaszított nő és — helyes — még visszakivánczik a hazug, kiméletlen, ostoba, mostoha burgertársadalomba. A lánya már kívül van az erkölcs és konvenció korlátain. A lánya már tagadja, hogy a bukás erkölcsi és társadalmi eltévelyedés volna. Nem ismeri el a vallási, világi frigy szentesítő, főleg pedig boldogító erejét. Nem hisz az istenáldásban, a malasztban, a törvényesen védjegyzett családi béke üdvében. Boldogul, mert a boldogtalanság Eörsy Tóth Julia szerint nem más, mint a konvenciók és társadalmi dogmák rabszolgaszíjának önként való viselése. A darab kidolgozása elárulja, hogy színpadon még nem eléggé járatos szem rögzítette le a megfigyelését. Mondanivalói közül mindent leír. Ez a körülmény okozza, hogy az I-ső felvonás túl-hosszu, kevésbé mozgalmas, sokszor elmélkedő dialógusokra szorítkozó. Az I-ső felvonás néhány hosszabb, fölös párbeszéde nyugodtan elmaradhat. Nyer vele az akció és a szerkezet kerekdedsége. A II-ik felvonás már élénk, hatásos és színes. Ugyanez ez első rész végső változásaira is áll. Frappáns, meggyőző, heves, fordulatos jelenségekkel találkozunk. Szép a III-ik aktus bucsú ötlete; itt az apa karakter. Mély és gondos jellemzésű. Ez az öreg, becsületes korhely teljes züllöttségével is rokonszenves, amint a maga módja szerint esetlen, bárdolatlan szomorúsággal dadog. A darab nyelve pedig, dicséretére jegyezzük, kifejező, csiszolt, modern irodalmi beszédmodor. A darab sikert aratott.

* Jótékony célú katonai hangverseny. Az aradi cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara Zellner Sándor karmester vezetésével február 20-án, vasárnap este 8 órakor hangversenyt rendez a Fehér Kereszt szálloda télikertjében. A hangverseny tiszta jövedelmét — a belépődíj 1 korona — a harcok emlékek jókarban tartására létesített alap javára fordítják.

* Shakespeare előadás. A Liceum dísztermében Polgár Gy. Odón dr. főgimnáziumi tanár Shakespeare-ről a budapesti Uránia tudományos színház ötven színes vetített képével előadást tart holnap, vasárnap délután fél hat órakor. Belépő díj nincs.

* Képvásárlás. Jatinka Elza Csenedélet című képét ma Goldschmidt Sándor megvásárolta.

* Pesti élet. Képes riportkönyv. Írta: Tábori Kornél. Olyan könyv ez, amelyhez hasonló szánerű még nem jelent meg nálunk. Bemutatja a fővárosnak sokféle érdekességét írásban és hü képben. Nem valami száraz, unalmas helyi Baedekernek készült ez a könyv, hanem újfajtájú, eredeti, őszinte újkre Budapest furcsa és kedves, de szomorú és riasztó látnivalóinak is. — Tartalmáról némi fogalmat nyújtanak a főbb részek címei: Politika az utcán, Utcai alakok, Katonák, A mi rendőreink, A szerelmes budapest, Sport és játék, Nyomor és bűn, Pesti vidámságok. Körülbelül száz kitűnő fotográfia tarkítja a szöveget. Simitott finom papíron, elegáns kiállításban került ki a vaskos kötet. Révai és Salamon jó hírű könyvnyomdájából. Ára postaköltséggel együtt 2 korona 90 fillér. Bérmentesen szállítva 2 kor 60 fillérért kapja, aki ezt az összeget előre beküldi. Gyűjtőknek tíz példány után tiszteletpéldány jár.

* A párisi állatkert. Tekintettel arra az óriási tetszésre, melyet a sportmüsor kapcsán a párisi állatkerttről fölvevő mozgófénykép keltett, az Uránia-színház igazgatósága vasárnapra is műsorra tűzte. Első sorban a legérdekesebb és legtokéletesebb állatokat ismeri meg erről a képről a publikum, azonkívül egész majom-kolóniának furesábbnál furesább mókáin kacag a néző. Meglepő ötletességet látunk ezeknél az örökké mozgékony, fürgő állatoknál és mókáikat a legkomolyabb ember sem nézheti végig kacagás nélkül. Az új műsor ezenkívül meglepő újdonságokkal szórakoztatja a publikumot. Az előadások délután 3 órakor kezdődnek. 241.

KULISSZATITKOK.

*
Góthné — Beregi és — Hegedüs Gyula.
Biztos szer.

A kulisszák világában sok gondot okoz azoknak a színészeknek és színésznőknek, akik talán esküdt ellenségei egymásnak, hogy miként alkalmazkodjanak a szerző utasításához, a színpadi csókot, ölelést... stb.-it illetőleg. Tessék elhinni, a nem jó barátok, még az ilyen kassirozott kedveskedésekre se szívesen hajlandók, csak akkor teszik meg, ha igazán elkerülhetlen. Nem rég irtuk meg, hogy Dióssy Nusinak milyen jelenete volt a színházi törvényszék előtt amiatt, mert partnerének, B. Szabó Józsefnek az *Bivált asszony* előadásán nem engedte meg, hogy megcsókolja. A primadonnának 50 korona pénzbüntetésbe került ez az el nem csattant csók.

Most hasonló jelenet történt az aradi színpadon, de amelyet már észre vett a közönség is, másnap pedig a sajtó is szóvá tette.

A hétfői előadáson történt, a *Taifun* második felvonásában. Egy nagyon kedves, poetikus jelenet van a felvonás végén, amikor Tokerámo dr. lehajtja fejét szerelmese, Kerner Ilona ölébe és édes, bánatos reminiscenciákat elevenít fel Nipponról, a szeretett hazáról.

A jelenet úgy van beállítva, hogy Kerner Ilona kihasználja Tokerámo dr.-nak ezt az elzárkózását, az összes női hódító eszközöket igénybe veszi, magához ragadja Tokerámot, aki végül valósággal megéreződik Ilona perzselő, érzéki ajkaitól, csókjainak tüzetétől.

A hétfői előadáson Novák Irén helyett Góthné Kertész Ella kreálta Ilona szerepét és a közönségnek feltűnt, hogy a művésznő nem engedi Tokerámonak, hogy fejét az ölébe hajtsa le. Sokan azt hitték, hogy a művésznő és Beregi között valami disszonancia támadt és ez okozta a művésznő merev magatartását, amely a jelenetre nagyon káros volt.

Most kiderült, hogy a művésznőnek nem az aradi, hanem a vigszínházi Tokerámoval, Hegedüs Gyulával van némi konfliktusa és ezt a jelenetet vele is úgy szokta eljátszani Budapesten, amint most megszokásból Aradon játszotta Beregivel.

Azt is beszéltek, hogy a Góth-pár és a Vigszínház direkcója közötti összekülönbözésben is nagy része van Hegedüs Gyulának. De hát ki tudná a színpadi pletykákból az igazságot megállapítani...

Ditrói Mór, az Arad - Vigszínház helyi érdekű művésze a héten állandóan úgy járt, hogy a zsebkendőjét az arcára szorította...

— Mi baja művész ur? Csak talán nem rontotta el megint a gyomrát túltöltött káposztáival? — kérdezte egy újságíró ismerőse.

— Nem, hanem veszettül fáj a fogam, meg azután álmatlanságban is szenvedek. Hetek óta nem tudok aludni.

— Erre nekem kitűnő orvosságom van, — szól az újságíró. — Ismerek egy embert, aki pompás dolgot tud írni az álmatlanság ellen.

— Hol lakik az illető?

— Salacz-utca 79.

Miközben Ditrói boldog örvendezés között felírja a címet, megkérdezi:

— Ki az illető? Talán valami új orvos, hogy olyan jó szert ír?

— Nem a'. Az illető elküldte hozzám az öt felvonásos drámáját s mondhatom, hogy a legelső jelenetnél úgy elaludtam tőle, mint a legerősebb morfiomtól.

TANÜGY.

A kereskedelmi iskola internátusának megmentése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 19.

Az Aradváros által segélyezett felső kereskedelmi iskola válságos helyzetben van. Az iskolában kevés a tanterem, az internátus fenntartási költségeit nem tudja fedezni az intézményt fenntartó tulajdonos aradi kereskedelmi testület. Anyagi bajokkal küzd Aradváros előkelő kereskedőinek ez az egyesülete, mely a kereskedelmi oktatás ügyének oly sok áldozatot hozott már és ezért azzal a kéréssel fordult a városhoz, hogy vegye át az internátust a maga kezelésébe és az épületért adjon a grémiumnak százezer korona kártalanítást. Ebből akarja fedezni az internátus létesítésére kibocsátott kamatozás nélküli kötvények beváltására szükséges 19840 koronát. A kötvénytulajdonosok zaklatják a testületet, ez pedig fizetni nem tud.

Az iskola és az internátus sorsa szorosan egybenőtt Aradváros kereskedelmi és ipari érdekeivel és ezért Varjassy Lajos polgármester a március havi közgyűlésnek azt fogja tanácsolni, siessen a város a bajok megszüntetésére. A polgármester terve szerint a város nem venné át az internátust, hanem más anyagi eszközöket bocsátana annak rendelkezésére. Múnykban van az érdekes tervet az alábbiakban ismertetni:

A polgármester nem javasolja a kereskedelmi iskola internátusának a város által történendő átvételét, mert az a legmegfelelőbb, hogy az internátus és az intézet mindenkor ama kereskedő-osztály érdekkörében és vezérése alatt maradjon, melynek érdekeit első sorban szolgálják. Az ifjúságot első sorban a saját szolgálatára, a kereskedelem javára neveli úgy, ahogy legjobb belátása és legjobb tudása parancsolja. Minthogy azonban a város közönségének is fontos érdeke fűződik az intézet boldogulásához és fejlődéséhez, a város sem zárkózik ki az adott viszonyok szerint szükséges mérsékelt áldozatoktól.

A helyzet szanálására a következőket fogja részint a kereskedelmi testületnek, részint a közgyűlésnek javaslatba hozni:

A felső kereskedelmi iskola tantermei túlszűköségének elejét veendő, határozza el a felső kereskedelmi iskola felügyelő-bizottsága, hogy: a jelenlegi igazgatói lakás és iroda tanítás céljaira lesz felhasználandó, az igazgatói iroda és az internátus felügyeletével megbízandó tanár pedig a célnak megfelelő egy-egy kisebb helyiségbe lesz áthelyezendő. Ha azonban a helyiségek az iskola és internátus céljaira még így is szűknek bizonyulnának, akkor mondja ki:

hogy az igazgató, illetve az internátus állandó felügyeletére vállalkozó és azzal megbízandó egy tanár részére az Erzsébet királyné-körúti vagy Apponyi-körúti közvetlen szomszédságban, a határfalak áttörésével volna egy lakás bérlendő.

Amennyiben a jelenlegi felügyelő-bizottság vagy a kereskedő-testület vezetősége 25 éves eredményes munkássága alatt már belefáradt a felső kereskedelmi iskola és internátus vezetésébe és gondolásába, akkor adjon helyet egy kevésbé konzervatív, ifjabb nemzedéknek, mely ifjúkori lelkesedéssel fogja az intézetet és internátust mint egykori alma materét felkarolni és mindkét, az előzők érdemeit hosszú időn át dicséret alkotást ápolni és fejleszteni.

Határozza el az internátust fenntartó testület, hogy az épület fenntartási költségei, adósságai és kamatának törlesztésére az internátusi növendékektől fejenként és tanévenként 100 korona lakbért szed, avagy az internátusi ellátás vállalkozójától olyan bért szed, amiből és az esetleges városi segélyből törlesztéses kölcsöne annuitását és az épület fenntartási költségeit fedezheti.

Határozza el a törvényhatósági bizottsági közgyűlés, hogy a felső kereskedelmi iskolában — esetleg csak az idegen illetőségű növendékeknél — a tandíjat 100 koronáról 200 koronára felemeli,

hogy minden idegen illetőségű internátusi növendék után évenként 20 korona fejdíjat fizet a kereskedelmi testületnek, mint az internátus fenntartójának mindaddig, míg évről-évre megállapítandó, a város törvényhatósági bizottsága által tárgyalandó és elintézendő költségvetésével igazoltan, a kötvények beváltására, törlesztéses kölcsöne törlesztésére és az épület fenntartása céljaira, ezen fejdíjra, mint segélyre, szüksége lesz.

Hívja fel a városi tanács a kereskedelmi testületet aziránt, hogy intézzen egy megleghangu kérelmet a kötvény-tulajdonos aradi pénzintézetekhez, biztosítási, ipari és kereskedelmi vállalatok igazgatóságaihoz és kereskedőkhöz aziránt, hogy a lelkesedésük és hazafias buzgóságuk alkotta és a kereskedő-osztály érdekeit első sorban szolgáló internátus fenntarthatása céljából, internátusi kötvényeiket ellenszolgáltatás nélkül a testületnek visszaadják.

Határozza el a város közönsége, hogy a befolyó tandíjtöbblet terhére egy, a még kintlévő testületi kötvények értékének megfelelő folyó-számla kölcsönt vesz fel, ebből a kötvényeket magához váltja, kötelezve a kereskedelmi testületet, hogy ezt meghatározott fél-éves részletekben, meghatározott időn belül a város közönségétől visszaváltsa. Eme kölcsön kamatját teljesen a város viseli. — A város ezen áldozataival szemben kötelezze a kereskedelmi testületet, hogy az internátus épületre, annak mindenkor csak kereskedelmi oktatás céljaira való használatának szolgálna, bekebeleztesse.

Végül annak szemelőtt tartásával, hogy az internátus ellátására nézve, a folyó tanév végével nyugállományba menő Abrai Lajos igazgató és a kereskedelmi testület között létrejött megállapodás a folyó évi június 30-án megszűnik, az előterjesztés sürgősen tárgyalandó.

(—) Az Országos Magyar Iskola Egyesület Munkásképző intézménye vasárnap febr. 20-án d. u. fél 4 órakor a Weitzer János-utcai polgári iskola rajztermében nyilvános szórakoztató és szakelőadást tart. Műsor a következő: Szavalel. Előadja: Rudas Sándor. Szakelőadás. Irodalmi forradalmak. Előadja: Szabó Ernő dr.

ARADI ÉLET.

Az irodalmi nő.

*
„Hogy kérdezhet ilyet: voltam-e a zsuron? Léha főekkel csak nem pendülünk egy húron. Hát felőlünk ön is, véleményét osztja: Nőnek csak a pletyka a szellemi kosztja? Tán ilyen a látszat, de a jelek osálnak. Kéjjel habzsolunk mi minden irodalmat. Elolvasunk minden Dutkát és Elmódet S hiszi, vagy sem: olykor meg is értjük őket. Hát a kultur-zsurra hogyne seregelnénk, Hol magvas szavaktól csiszolódik elménk? Minket ez mennyivel több fenséggel főd be, Mint egy kis kabaré, táncsal egybekötve (Vagy közvelesorával — Lloyd-mód — egybe- [csapva],

Hogy ezt a Weisz Hugó sohse hagyja abba! Megint konferálnak, ketten, hárman, négyen. Hogy a kabarén ép konferálva légyen. Különbben, úgy hallom, többtől, egyre-másra, Lesz az ügynek sok friss aktuálitása. Egyik szám témája — maga tán nem tudja? — Lemaradt ifjaknak alakul egy klubja. Az egylet elnöke tisztes mültra nézhet: Mindössze tizenkét partiról lekéssett. Azok ők, a kiktől gusztust mások kapnak... S Putyiról hallotta-e a legújabbat? Ez a nagy fordulat egészen konsternált, De...

— miről is es-vegett Alexander Bernát?...

R.

HIREK.

A feltékenység öröklje.

Letartóztatott gyógyszerész.

Távirati tudósítás.

Arad, február 19.

Páris előkelő köreiben nagy fel-tűnést kelt egy ottani jónévű gyógy-szerésznek letartóztatása. A gyógy-szerész szinte hihetetlen kegyetlen-séggel bánt el nevével, akit *feltékeny-ségből* rabláncra fűzve zárt el a kül-világtól.

A letartóztatásról párisi távirat eze-ket jelenti:

Az itteni rendőrség tegnap letartóztatta Parat ismert gyógyszerészt. Parat feleségét, aki öt kis gyermekét neveli, feltékenységből teljesen elzárta a külvilágtól. Nyakára, kezeire és lábaira bilincseket rakott és csak annyi he-lyett engedett neki, hogy felülhetett, feküdhe-tett és legkisebb — három hónapos — gyer-mekét mellére vehette.

Az asszony, aki most 35 éves, tíz évvel ezelőtt ment férjhez a nála nyolc esztendővel idősebb gyógyszerészhez. Férje valósággal az őrjöngésig szerette az asszonyt és olyan fél-tékeny volt rá, hogy mindjárt házasságuk első hónapjaiban kémekkel őriztette. Nemsokára azonban ezzel sem elégedett meg, hanem ret-tenetes házi jelenetek után feleségét láncra verte. Az asszony nővére, mikor tudomást szer-zett erről, jelentést tett a rendőrségen, ahol azonban a szerencsétlen feleség maga mentette ki a férjét, aki megígérte, hogy ezután béké-ben fog élni vele. Igéretét azonban csakhamar megszegte. Kényszerzubbonyt adott feleségére és nem engedte azt levenni. Amikor az ass-zony segítségért akart kiáltani, vagy a szom-szédokat értesíteni akarta, Parat revolvert rán-tott és lelövéllyel fenyegette feleségét. Mult év novemberében gyermeke lett Paratnének, de a férj sem orvost, sem szülésznőt nem engedett a közelébe.

A rendőrségnek mégis tudomására jött a dolog és néhány hét óta őrizet alá vette a gyógyszerész házát. Feltűnt, hogy az asszonyt két hónap óta senkisémm látta. Tegnap egy rendőrbiztos bement a gyógyszerész házába és tuda-kozódott az asszony után. Mikor a férj semmi választ sem tudott adni, a rendőr beszólt a la-kásba és hívta az asszonyt. Erre egy siró hang szólt ki:

— Nem tudok mozdulni, meg vagyok bi-lincselve.

A rendőr ekkor behatolt a lakásba és egy kis sötét szobában az ágyhoz bilincselve találta a szerencsétlen asszonyt. Lakatost hívott, mert a bonyolódott láncot a háznép nem bírta meg-oldani. A gyógyszerészt letartóztatták.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelen-tése szerint a hó 20-án az időjárás: enyhe, el-vétve csapadék.

— A trónörökös utazása. Bécsből jelentik, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös és neje tegnap este Brioniba mentek.

— Pénzügyi közgyűlések. Az Aradi Ipar és Népbank holnap, vasárnap d. e. 10 órakor, a Központi Takarékpénztár pedig délelőtt 11 órakor tartja évi rendes közgyűlését.

— Fölmentett főispánok. A hivatalos lap holnapi száma közli, hogy a király fölmentette állásuktól a következő főispánokat: Lippay Géza győri, Vass Béla gróf szolnokdoboka-megyei, Berzeviczy István dr. vasmegyei, Spilka Antal hédmezővásárhelyi, Nehrebeczky György pancsovai és versei.

— Viszály az aradi függetlenségi pártnban. Tudvalévő, hogy az aradi függetlenségi pártnban viszály támadt, mert Maller Károly elnök nem tartja szükségesnek a pártszervezés megkezdé-sét, több párttag pedig e célból vasárnap dél-előtt 11 órára összehívta a gyűlést. Barabás Béla azt kívánja, hogy a pártnban béke legyen, s ennek érdekében ma a következő levelet in-tézte az elnökhöz:

Tekintetes Nagy Kálmán ur, az aradi füg-getlenségi és 48-as pártot szervező bizottság elnökének Arad. Mélyen tisztelt Elnök ur! Jól esett olvasnom, hogy az aradi függetlenségi- és 48-as pártnak régi, oszlopos tagjai összeállottak s együttes elhatározással, testvéries érzéssel hívják meg szervezkedésre Aradváros minden polgárát, akik hűséges szeretettel hűei a nemzeti önállóságnak és függetlenségnek. Örömmel tapasztalom az összehívás aláíróinak névsorából, hogy az aradi független érzelű polgárok megértik egymást. Az aradi példát kellene követni az ország összes választókerületeiben meglévő és keletkező függetlenségi szervezeteknek, mert elveink ugyanazok, az eszmék egy forrásából fakadnak s célunk csak egy lehet: egyesült erővel visz-szaverni minden támadást, bárhonnan jöjjön is az, amely utjába kerül az ország gazdasági elő-haladásának, a nemzeti fejlődésnek és függet-lenségre törekvésnek. Azok a viszálykodások, ellentétek és személyes motívumok, amelyek az egységes országos függetlenségi és 48-as pártot szétválasztották, ne irányítsák és ne be-folyásolják Magyarország független érzelű polgárságát. Ezek ugyanis csak ideig-óráig tartó jelenségek, mert hisz a képviselő urak csak addig képviselők, amíg le nem jár a mandátu-muk. Mihelyt az országgyűlés fel lesz osz-latva, ők már nem képviselők és további sorsukat a választók akarata fogja eldönteni. Ha az ország függetlenségi polgárai a megvá-lasztandó új függetlenségi képviselőknek lel-kére kötik az együttműködést, akkor az egye-sülésnek többé mi sem áll utjába s az egyének tétovázásán s merevségén diadalmaskodni fog az ország akarata. Szeretettel üdvözlöm a vér-tanuk városának függetlenségi és 48-as polgár-ságát egy táborban. Vajha az aradi jó példán felbuzdulva az ország minden választókerületé-ben a függetlenségi és 48-as polgárok egymást megérténék s testvéries érzülettel segítenék diadalra — Kossuth Lajos zászlaját! Budapes-ten, 1910. február 18. Igaz barátotok: Barabás Béla dr., orsz. képviselő.

— Kisjenő nem ad a vesztőhely megváltá-sára. Kisjenő község legutóbbi képviselőtestü-leti közgyűlésén az előjáróság kisebb összegű adakozást indítványozott az aradi vesztőhely megváltásának céljára. Több képviselőtestületi tag felszólalására a község megtagadta az ada-kozást, azzal az indoklással, hogy nincs olyan anyagi helyzetben, hogy adakozhasson. Több községi lakos megfélebbezte e határozatot, mely ma került napirendre Aradmegye törvényható-sági közgyűlésén. Az előadói javaslat indítvá-nyozta, hogy mivel a község adakozásra nem kényszeríthető, a felebbezés elutasíttassék. A javaslatot a közgyűlés minden vita, sőt felszó-lalás nélkül elfogadta.

— Új doktor. Singer Lajos ügyvédjelöltet a kolozsvári egyetemen ma jogtudományi doktorrá avatták.

— Az új vasúti állomás épület helye. Az aradi mérnök- és építész egyeslet megküldte a tanács-nak a memorandumát, melyben kimutatja, hogy az új állomási épület nem jó helyen van ter-vezve és javasolja, hogy a város a tervek meg-változtatását kérje a kereskedelmi miniszternél. A tanács azzal terjeszti fel az emlékiratot, hogy a miniszter teljesítse a kérelmet, ha ezáltal az építés halasztást nem szenved.

— Lueger betegsége. Bécsből táviratozzák: Lueger polgármester állapotáról ma reggel a következő jelentést adták ki: Hőmérsék 34,7, érve-rés 72. Éjjel időnként megszakított alvás. Fájdal-mak megszűntek. Erőbeli állapot valamivel jobb. A tüdő felől nem fenyeget komplikáció.

— Bécsi tudósítónk jelenti: Lueger polgárme-ster az éjszakát nyugodt álomban töltötte, mely-ből időnként felébredt. Minthogy a fájdalmak enyhültek, a beteg lényegesen megkönnyebült-nek érezte magát. Reggel kilenc órakor az or-vosok a sebkötéseket, amennyire lehetett, meg-ujították. Bárha a tegnapi morfiumbefecskende-zések hatása már megszűnt, a beteg már nem érez fájdalmakat, amit az orvosok kedvező jel-nek tekintenek. A látogatók közül ma senkit-sem bocsájtottak be, még Lueger legbizalma-sabb barátait sem. A ma reggel kiadott bulle-tin következőleg szól: Hőmérsék 34,7, érverés 72. Éjjel időnként megszakított alvás. A fájdalmak megszűntek. Az erőbeli állapot valami-vel jobb, a városházán még mindig nagyon komoly a hangulat, mert a polgármester álla-pota a beteg nagy gyöngesége miatt még min-dig veszedelmes.

— Semmelweis özvegye meghalt. Meranból táviratozzák: Semmelweis Ignác volt híres or-vosprofesszor özvegye, itt ma meghalt. Holttes-tét Budapestre fogják szállítani.

— Junga Sebő beszámíthatatlan. Székesfe-hérvárról jelentik: Tudvalévőleg Junga Sebő nagykanizsai honvéd százados ügye jelentősen javult, mert az áldozat, Mátyássy Zoltán had-biztos százados, aki azelőtt a merénylőnek testi-lelki jóbarátja volt, mentőlevelet írt a viz-szálat vezető bírónak. Ebben a levélben meg-írta, hogy Junga mindig excentrikus módon viselkedett. Különködése sokszor feltűnt nem-csak neki, hanem több bajtársának is. Ha figyelmeztették erre Jungát, kitérő feleleteket adott és rendesen azt mondta, hogy hagyják béké-ben, ugyanis a bolondokházában fog meghalni. Most ismét jelentős fordulathoz ért az ügy. Néhány héttel ezelőtt, miután a székesfehérvári katoná-orvosok szakvéleménye Junga elme-beli állapotának megvizsgálásánál eltérő volt, felvitték Budapestre és ott újra az ellenőrző törzsorvosok figyelték meg. A budapesti orvo-sok a napokban befejezték a megfigyelést és megállapították kétségtelenül azt, hogy Junga Sebő nem épelméjű. A fogságban ugyan na-gyon nyugodtan viselkedik, de azt annak tud-ják be, hogy bűnének súlyát értékelni nem tudja. A merénylő századosot a tegnapi nap folyamán újra visszazsárolták a székesfehérvári katonai fogházba.

— Házasság. Steckl Adolf, az aradi Lino-leum-üzlet társtulajdonosa február hó 20-án, vasárnap köt házasságot Fleiszig Ilona kis-asszonnyal, Fleiszig Salamon kedves és bá-jos leányával.

Megnyílt
az aradi első

próba baba

gyári ipartelep, hol mindennemű reform és más divatos modellek 24 óra alatt elkészülnek.

Verseny árak!

Próba-baba db. frt 2-75

Ugyanott játék-baba klinika és gyártás elfogadtatnak.

Játék-baba javítások és külön

testrészek kaphatók.

Gyári ipartelep: Zrinyi-utca, (Első Aradi Takarékpénztár épület.)

Raktár, rendelések és javítások eszközöltetnek

REICH EL.

Arad, Színházi Versenybazar.

— Az aradi honvédezredes áthelyezése. Lippner Károly honvédezredes, az aradi honvédszázalaj parancsnokát a budapesti I. számú honvédgyalogezred parancsnokává nevezték ki; helyébe Aradra Hausser Henrik századosot nevezték ki Fogarásról. Lippner távozása veszteség az aradi társadalomra, melynek rendkívül rokonszenves tagja volt.

— Lovagias ügy a Haverda-ügyből kifolyólag. Haverda Mária budapesti fogadtatása alkalmából Lengyel Zoltán dr. országgyűlési képviselő nyilatkozatban cáfolta a hírlapi tudósítások némely kitételét. A helyszínen jelenvolt hírlapírók válaszoltak a nyilatkozatra és kijelentették, hogy tudósításukat teljes egészében fenntartják. Erre Lengyel Zoltán dr. ma újabb nyilatkozattal felelt, amelynek sértő hangjáért a nyilatkozatot aláíró hírlapírók megbizásából Fehér Aladár hírlapíró a mai napon lovagias elégtételt kért Lengyel Zoltán dektortól.

— Alapítványok iparossegédek részére. Cukor László törvényhatósági bizottsági tag ma megjelent Varjassy Lajos polgármesternél és két alapító levelet nyújtott át. Az egyik szerint ezer korona alapítványt tesz, melynek évi kamatait, egy ács, vagy asztalos tanonc kapja szerszám beszerzésre felszabadulása alkalmával. A másik alapító levélben arra kötelezi magát Cukor, hogy minden esztendőben egy-egy szegénysorsú ács és asztalos iparosnak száz-száz korona értékű faanyagot adományoz. A polgármester a város nevében köszönetét fejezte ki az alapítványokért.

— Új bérpaloták építése. Az aradi görög keleti egyház már éveivel ezelőtt tervbe vette, hogy Weitzer János-utcai telkén új templomot és paplakot épít. A község anyagi helyzete mindez ideig nem tette lehetővé a terv megvalósítását. A Codilla és társa építésvállalkozó-cég ajánlott egy megoldási módot. A cég a telken felépíti a templomot és a paplakot, épít továbbá két háromemeletes bérpalotát és a házaknak jövedelmeit mindaddig ő élvezi, míg a befektetési tőke nincs törlesztve. Az egyház megkötötte a szerződést és úgy a lugosi püspöknek, mint a városnak — mint kegyurnak — beleegyezését kérte. Hosszu Vazul dr. püspök megadta a beleegyezését az építkezéshez és jóváhagyta a szerződést is. A tanács ma tartott ülésén kiadta azokat a tisztí ügyésznek felülbírálás céljából.

— Halálozás. Sulyos csapás érte Glesinger József helybeli kereskedőt. Edes atyja, Glesinger Sámuel életének 96-ik évében elhunyt. Temetése a hó 20-án lesz Zalaegerszegen.

— A Vasutas-Szövetség aradi kerülete holnap, vasárnap délután 4 órakor a városháza kistermében tartja rendes évi közgyűlését, melyre a kerület tagjait ezúton hívják meg.

— A vágóhid jégellátása. A tanács ma tudomásul vette, hogy Varjassy Lajos polgármester megrendelte a jéggyár gépezetét. Elhatározta, hogy a gyárilag termelendő szénmátrázsa jéget teljesen a közönség rendelkezésére bocsátja mindennap és a vágóhid szükségletéről más módon gondoskodik. Harminc vaggon jéget rendelt ma a tanács a budapesti jégművek részvénytársaságnál, vagonként 160 koronáért, ami szállítási és beraktározási költséggel együtt 7080 koronába kerül. A mennyiség a léghűtő elkészültéig fedezi a szükségletet.

— Adományok. Néhai ifj. Varga András árvái javára adakoztak: Molnár Edéné (Magyarbányegyes) 4 K, Buja Sándor (Arad) 5 K, előzőleg befolyt adománnyal 35-50 K. — Szentleányfalva, 1910. február 19. Simonffy Dezsőné.

— Akit király-ellenes összeesküvéssel vádoltak. Ötvenhét évvel ezelőtt, 1853. február 18-án, rémes hírek terjedtek el az osztrák fővárosban. Bécsben mindenki arról beszélt, hogy I. Ferenc Józsefet (akkor még egyedül Ausztria császáraját) meggyilkolták. A rettenetes hírből csak annyi volt igaz, hogy az ifjú uralkodó ellen merényletet követtek el. Egy Libényi János nevű, csákvári születésű, hibbanteszű, magyar szabólegény orvul reátámadt a Ringstrasse mentén sétáló uralkodóra és meg is sebesítette. Ekkor azonban odaugrottak O'Donnel törzstiszt és Ettenreich mészáros. Ők fegyverezték le a támadót, akit azután nyolc nap múlva bitófán végeztek ki. A zűrzavaros időkben maffiát sejtettek a különben is gyanakvó osztrák katonai bíróságok az eszelős szabólegény merénylete mögött. Elfogták Libényi összes ismerőseit és főleg a magyarokat részesítették igaztalan bánásmódban. Az ominózus eset egyik ártatlanul szenvedő áldozata volt egy kolozsvári szabólegény, Vajbel József is. Vajbel, aki egy pár évvel ezelőtt halt meg a belgyógyászati klinikán, halála előtt leírta keserves hányattatásainak történetét és átadta dr. Blumenfeld tanársegédnek, aki most közzé teszi azt az alábbiakban:

1851. őszén fel utaztam Bécsben mint női szabó segéd, — írja Vajbel — azon borzalmas eset a mely 1853 februárban történt péntek nap volt, a műhelybe dolgoztam mikor a mesterem fia, az üzletbe lépet, azal a hírel, hogy őfelségét megölték, este még elmentünk, a Burgba akkor tudtuk meg hogy megsérült, de hogy ki volt az az elvetemedett vak merő nem tudtuk, Vasárnap 10 óra tájban templomba akarván menni lakásomról a Policiára vittek azt kérdezték, hogy Libényit ösmerem é azt válaszoltam, hogy igen, azonal kíséret alá vetek és be vittek a Policiához a honan kise szabadultam de miért ma napság sem tudom, kétszer kikérdeztek, 16 áló hónapig soha sem kérdeztek csak aztán valatak, de én semmiről semmit sem tudtam, úgy mint ma sem tudom, hogy csakugyan az a Libényi akit én ösmerem, mert soha sem szembesítettek vele, 18-ik hónapban egész ártatlanul elítéltek 20 évre, vissza vittek a Celámba ot magamhoz jöttem keztem dörömbölni mire jött a Kulcsár hogy mit akarok, azt feleltem a kulcsárnak hogy mongya meg a had biromnak, ha el ítél ártatlanul inkább akasztasson fel, nem akarok husz évet szenvedni, a volt a válasz hogy legyen nyugodt mind edig voltam, mert különben 30 botot kapok akor elhalgatom, hadbirom neve volt Csermák forduljon meg sirjában, hármunkat, egy Misits nevezetű és egy lengyelt soha sem találkoztunk nem is láttuk egy mást a lengyelnek a nevét ma sem tudom, 15 évre volt el ítélve, Misicset csak úgy ösmerem meg hogy együtt voltunk Tömösvári várba sáncz fogságra esküszöm ártatlanul Pestig gőzhajon viték onan meg Tömösvári Misicset katona fedezettel vason katonavason megérkeztünk átvett Ströch nevezetű Profosz, volt oszian Kosuth kutya császár gyilkos a nevünk, elvitek a kovátshoz a vasat viték a kezünkbe ot tűztes szeggel meg erősítették a 9 fontos vasat akor sirtam tudtomal először, bevitek az Ezdelyi kapu karamátyába, ot voltunk rablok és gyilkosok között három evig, fát kelet vágni rudon nagy nehéz tölgyfa csebrekkel vizet kelet naponta 20 vagy 25 csebre vinni, utcát seperni, szobát surolni, követ törni, meszetolítani, télen havat seperni és gyűjteni, taliskát tolni, földöt döngetni, stb. és mi volt a fekvő helyünk a deszkapritts, egy Bilsz nevezetű őrnagyunk volt a hányszor bejött a karamatába mindig azal tisztelt, hogy vagyatok ti Császárgyilkosok nem volt elég hogy ártatlanul elvöltünk ítélve, ot szenvedtünk ár-

atlanul 3 évig, el gyött Május 12 1857-ben akor szabadlábra helyeztek, meg menekedtünk vas-tól és minden bajtól, haza bocsátotak Kolozsvára persze kényszer levéllel it kelet jelentkez-nem, it azután megint letartoztatak nem volt szabad többet a várost el hagyni minden honapban a Policiára kelet menem magam jelenteni hogy it vagyok egészen 1867 ig pedig fel esküdt Polgára voltam Kolozsvárnak és előkelő üzletem volt, meg nősültem 1859-ben 5 gyermeke volt nőmnek nevelést adtam minyjoknak minek következtében én vagyoniilag tönkre mentem, a nagyob fiamat egy éves önkéntes-séget végeztem, mint vasuti pénztárnok. Prediált volt, be kelet Kolozsvára győni gyakorlatra 51 ezred mind tartalékos hadnagyi kifizát és hat nap alatt meg halt 27 éves korában.

— Serdülő gyermekeink oly makacs székre-kedéseit ellen naponként éhgyomorral 2—3 evd-kanál valódi Ferencz József-keserűvizet adunk. Elismert tény, hogy a természetes „Ferencz József“-keserűviz a legbiztosabb és legalaposabb gyomor-, bél- és vértisztító és emellett oly enyhe, hogy még a legérzékenyebbek is szívesen veszik. A „Ferencz József“-keserűviznek egy családban sem szabad hiányoznia. 251

— A Tavaszi Vásár. Mint már megírtuk, a Tavaszi Vásár ügyvezetősége a kereskedelmi és iparkamarák székhelyén felolvasásokat rendez. Legutóbbi számunkban jeleztük, hogy Aradon Goda Géza író, a Vásár igazgatója ismerteti a Tavaszi Vásár célját és jelentőségét. Ez a program most annyiban változott, hogy Goda akadályoztatása folytán tóvárosi Fischer Emil fővárosi nagykereskedő és nagyiparos, a „Tavaszi Vásár“ elnökségének tagja tart felelvasást.

— Birtokcsere. Az aradi törvényszék telek-könyvi hivatalában az elmúlt héten a következő birtokváltásokat jelentették be: Mossóty István elad az aradi 7370. számú tjkvben felvett háztelkekből 369 □-ölet 1576 koronáért Zámboi József és nejének. — Pankotán Jánosné eladja az aradi 4044. számú tjkvben felvett szántót 1100 koronáért ifj. Varga Ferenc és nejének. — Fekete Károlyné eladja az aradi 1073. számú tjkvben felvett Csernovits-utca 19. számú házat 6000 koronáért Bittenbinder Konrád és nejének. — Gyarakai István és neje eladják az aradi 2518. számú tjkvben felvett Illés-utca 70. számú házat 3000 koronáért Weisz Lipót és nejének. — Dolezsel Antónia eladja az aradi 6037. számú tjkvben felvett Lahner György-utca 1. számú házat 10.600 koronáért ifj. Pavletti János és nejének. — Kajtor József és neje eladják az aradi 2183. számú tjkvben felvett Miklós-utca 47. számú házat 1820 koronáért Valkai Lajos és nejének. — Pokorny Richardné szül. Biró Gizella eladja a zsigmondházi 193. számú tjkvben felvett 154 hold 1349 □-öl nemesi birtokot 209.454 koronáért Arad szabad kir. város közönségének. (A vesztőhely.) — Biró Lajos dr. és Biró Albert eladják az aradi 4433. számú tjkvben felvett Batthyány-utca 25. számú házat 30.000 koronáért Köpf János dr. és nejének. — Binder Gyula és Zsuzsanna eladják az aradi 475 számú tjkvben felvett Vécsey-utca 5. számú házat 8000 koronáért Kiss János és nejének.

— Jótékonyág. A szegénytanulók számára a héten a következő adományokat vettük: Dániel nővérek és dr. Keresztes Gyuláné élelmiszereket; Keresztes Gyula dr. 100 darab narancsot; Jakabffy Andorné 25 kg. babot, egy kosár hagymát; a szentpéter-téri fiúiskolába Kopp Jánosné 10 kg. lisztet, 5 kg. cukrot és 5 kg. rizst; Vázsonyi N.-né élelmiszereket küldött. Fogadják ezúton is hálás köszönetemet. Özv. Hauser Károlyné ezredesné, egyes. elnök. — A szegénytanulók konyhájában a jövő héten Heinrich Sándorné és Keller Lászlóné urnók ügyeltesek.

Fekete Sas
Nagy szálloda.

Arad, Boczkó-utca 5. sz., átjárat Zoltán-utca.

Teljesen újonnan, fényesen berendezve. Szobák minden árban. Étterem elsőrendű konyhával, zenével. Figyelmes kiszolgálás, különös tekintettel tisztán kezelt zamatos borokra. Asztaltársaságok részére különösen alkalmas separék.

Lóvasút megállóhely.

Autobusz megállótól 3 percz.

— Kossak csász. és kir. udv. és kamara fényképész műterme. Weitzer János-utca 3. sz. Telefon 657. 261

— Az előkelő hölgyek figyelmébe ajánlom ujonnan berendezett női-divattermetemet. Angol és francia osztályomban elsőrendű munkásokat foglalkoztatok s így a legképzettebb kivitelben és jutányos áron szállíthatom úgy az angol, mint a francia toalettet. Estélyi és bál ruhák, valamint belépő és színházi bluzok a legizlésebben készülnek. Tavaszi újdonságaim a közel napokban megérkeznek, ezek megtekintésére tisztelettel meghívom az uri hölgyeket. Személyes vezetésem alatt álló varró és szabászati mintarajziskolában a II-ik kurzus február 15 én kezdődik. Itt a növendékek a saját, vagy hozzátartozók részére készíthetnek ruhákat, felöltőket stb. Külön szabászati tanfolyam varrónők és szabászati tanítónők részére. Németh Jánosné, Deák Ferenc-utca 30. sz. 918

— Uri hölgyközönség szíves figyelmét felhívjuk a Kelemen-féle legideálisabb Mágnes-crém szappan, puder és kézfinomítóra, mely Kelemen gyógyszerésznél Berzova, továbbá Aradon Vojtek és Weisz uraknál kaphatók. 271

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 279

TÁRSASÁGOK.

★

(A nagy párti.) A társaságban sokat beszélnek arról a csinos fiatalemberről, aki nemrég jegyezte el magát. Mindenki csodálkozik ezen a házasságon.

— Hogy lehet ilyen szép fiúnak, olyan borzalmasan csúf leányt feleségül venni, — mondják.

— Hát biz az csunya kicsi leány, — volt az általános vélemény.

— De mi készíthette őt arra, hogy ezzel a leánnyal eljegyezze magát? Sok pénze van a hölgynek?

— Dehogy.

— Sok adósságot akar csinálni, — adja le valaki a véleményét — s ha valaki meglátja ezt a leányt, bizonyosan sokat hitelez a vőlegénynek, mert szentül megvan győződve arról, hogy ilyen csúf leánnyal okvetlen sok pénzt adnak.

★

(A dicsekvő fiú.) Ezt a gyermek-történetet gy tanító küldte be hozzánk. A tanító ur a napokban találkozott a szóban levő gyermek mamájával, aki sétára vitte a fiacskáját. Az utcán néány szót váltott a tanító az urnővel s mielőtt elvieszett, bókot akart mondani ónagyságának.

— Ejnye, — mondta — de pompás, szép hár fogai vannak.

A fiúcska ragyogó arccal felelt:

— Hát még ha a bácsi azokat a fogakat látná, niket a mama otthon tart a szekrényében.

★

(A szomorú és vidám politika.) Egy arad-egykei képviselőtől, aki ma a megyegyűlésen is részt vett, megkérdezte valamelyik jó ismerőse:

— Képviselő ur, igaz az, amit hallottam?

— No, mi az?

— Hogy nem vállalt többet képviselőiséget.

A honatya megvakarta a fejét és busan mondta:

— Én ugyan ezt nem mondtam még senkinek, de attól félek, hogy csakugyan igaz.

Ez a jelenet a fővárosban történt, ahol most nagyon sok vidéki ember koptatja az aszfaltot.

Ezek a jó vidéki emberek jelöltek keresnek. A ravasz férfiakat nem annyira a politika érdekli, mint inkább a politikával, a választási harcokkal járó nagy kereset.

Egy vidéki küldöttség vezetőjétől megkérdezték ma:

— Talán jelöltet keresnek bátyámuramék?

— Az már volna, — szölt a vezető.

— Hát akkor miért nem mennek már haza?

— Mert most már meg ellenjelöltet kell keresnünk.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Testvérek harca. A lapok a múlt évben sokat foglalkoztak Rumbach Pius dr. esetével. Ez a dúsgazdag fiatalember a múlt év márciusában Pozsonyban házasságot kötött Frank Leonával és oda is költözött. Rumbach dr.-nak egy fivére él Budapesten, Dezső, aki többszörös háztulajdonos és földbirtokos. Ezzel Rumbach Pius dr. már évek óta nem érintkezett. Házassága első heteiben a fiatal férj nyomban rájött arra, hogy felesége megcsalja, aki május 2-án hirtelen eltűnt Pozsonyból. Ugyanekkor Pesten lakó fivére levelet írt neki, hogy jöjjön fel hozzá a fővárosba. A meghívott feljött és fivéréhez szállt. Ez a vendégének egy Hudovernik dr. nevű urat mutatott be, akiről később kiderült, hogy elmeorvos. Ez néhány percig beszélgetett vele, aztán távozott. Rumbach dr. erre a szállóbeli lakására ment, ahol megjelent eltűnt felesége. Később két marcona ember a Schwarzer-intőzetbe vitte a törbeccsált férjet, ahonnan néhány nap múlva barátai szabadtették ki. Ekkor kitűnt, hogy az egész dolgot a felesége és fivére inszenálták, akik ilven módon szerettek volna szabadulni dr. Rumbachtól. Ez azonban pórt indított felesége és fivére ellen személyes szabadsága megsértése miatt. Ezt a pórt ma tárgyalják Baló budapesti büntetőbíró előtt. A vádlottakat 200—200 korona pénzbírságra ítélték.

§ Tizenöt éves apagyilkos. Fiatal apagyilkos fiú és az édesanyja kerültek csütörtökön a szegedi esküdtbíró elé. Az apagyilkos tizenöt éves volt, amikor anyja biztatására tizenegy esztendősen öccsével együtt megfojtotta a mostoha apját. Két évvel ezelőtt, 1908. évi augusztusában Bózsó Istvánné szeged alsótanyai asszony bejelentette László Kálmán kaptányának, hogy férje nyomtalanul eltűnt. Az ember másodikként volt az asszonynak és a rendőrség tudta, hogy a házastársak rossz viszonyban éltek egymással. Eppen emiatt gyanakodni kezdtek az eltűnésben. A rendőrség hónapokon keresztül kutatott a titokzatos ügyben, amíg egy napon sikerült az asszonyt vallomásra bírni. Özvegy Bózsó Istvánné bevallotta, Bózsó Istvánt első házasságától származó gyermekei, a tizenéves Kálmán és a tizenéves Máttyás ölte meg. Az asszony bevallotta, hogy a bűncselekedet elkövetésére ő bujtotta fel gyermekeit. Férje dologkezelő, iszákos ember volt. Ha berugott, lemezárccal fenyegette családját. Mostoha gyermekeit egyébként is gyűlölte, több ízben elűldözte a háztól. Ha a gyerekek visszatértek az anyai hajlékba, kést, baltát fogott rájuk, a gyerekeket védelmére siető anyát is leakarta mészárolni. Az 1908. augusztusának egyik vasárnapján ismét mulatni ment Bózsó István. Az asszony és a gyermekek rettegve várták hazatérését. Ekkor mondta Bózsó Istvánné a gyerekeknek, hogy öljék meg mostoha apjukat. Bózsóné félelmében a szomszédokba ment aludni, a két gyerek pedig leste a mostoha hazaérke-

zését. Bózsó részegen tért haza, hamarosan mély álomba merült. Ekkor a két gyerek nadrágszíjat húzott a nyakára és a hurkot addig szorították, amíg az atyjukban életet sejtettek. Aztán a ház végén gödröt ástak és a holttestet beledobták. A rendőrség a hullát megtalálta. A kis gyilkosokat és anyjukat rögtön letartóztatták. A két gyerek a rendőrségen és a vizsgálóbíró előtt azt vallotta, hogy a gyilkosságban anyjuk is segédkezett, mert a férfi karjait ő fogta, amíg a gyerekek a szíjjal megfojtották. Pókey Elek elnöklésével csütörtökön tárgyalták az apagyilkosságot. A gyilkos fiú a tárgyaláson azt vallotta, hogy a gyilkosságkor az édes anyja nem segített, hanem a szomszédokba tartózkodott. Ugyan ezt vallotta az asszony is. Az esküdtbíró hét tanut hallgatott ki. A tanúk azt vallották, hogy a meggyilkolt Bózsó István királyhalmi gazda rézeges, vad ember volt, a családját gyűlölte, verte, a gyermekeket többször elűldözte. Az esküdtbíró az anyát öt évi fegyházra, a fiút pedig egy évi fegyházra ítélte. A fiatalabb gyermeket ifjú korára való tekintettel gyermekbíró elé fogják állítani.

MULATSÁGOK.

A mérnökegylet táncestélye.

★

Intim, kedves, udgyászólván családi körben tartotta meg ma táncestélyét a Központi Szállásdisztermében az Aradi Mérnök- és Építész-egylet. Táncestélynek nevezte a mérnökegylet ezt a bálát, ahol a hölgyek pazarul elegáns dekoltált toalettben, az urak frakkban, a hadsereg képviselői pedig csillogó ünnepi egyenruhákban jelentek meg. Amilyen kis arányú volt a mulatság, a jókedv és kedélyesség annál emelkedettebb volt.

Az estélyen a rendezőség feljegyzése szerint a következő hölgyek vettek részt:

Urasszonyok: Burghardt Jenőné (Borosjenő), Bakonyi Károlyné, özv. Boros Bérniné, Boros Vidáné, Cselkő Arpádné (Kisjenő), Darvas Lajosné, Dicker Józsefné, özv. Jakabffy Dezsőné, Hehs Vilmosné, Hrváth Imréné, Katona Béláné, Ottovay Józsefné, Nachtnébel Ödönné, Nesnera Aladárné, ifj. Nesnera Aladárné, Schör Lajosné, Széll Ernőné, Szathmáry Mihályné, Vally Györgyné, özv. Vallyné, Zinner Béláné, Somogyi Ágostonné, Vajda Istvánné, özv. Berényiné, özv. Doge Vilmosné (Budapest), Pál Miklósné, özv. Fekete Jánosné, Probst Mihályné, Gellényi Ernőné.

Urleányok: Bokonyi Ella, Boros Emma, Boros Zelma, Bedrich Ida, Cselkő Giza, Darvas nővérek, Horthy Valéria, Jurcsák nővérek, Knott Imi, Nachtnébel Böske, Probst Böske, Réthy Suci, Széll Ilonka, Szathmáry Sata, Vajda Mariette és Olga, Pál Ilonka, Bóra Mimi, Somogyi Ilonka, Doge Irma (Budapest).

(=) Turisták bálja. A Fehér Kereszt termében ma zajlott le a turisták nagy estélye, melyen az agilis turista ifjuság fényes bizonyítékát adta bálrendezői tehetségének. Az utolsó házi estélyüknek nem hiába adják a turisták a nagyestélyi címet, mert azon oly sokan voltak, hogy a lefényesebben sikerült farsangi bálnak is beillett volna. A termeket szorongásig megtöltötte a közönség. Az estélyen a társadalom előkelőségei közül is sokan megjelentek, a kiket Schill József elnök és Schmidt János dr. igazgató előzékenységgel fogadtak. A tánc este 9 órakor vette kezdetét, amelynek rendezése Andor Béla kezeibe volt letéve. Az első négyest 200 pár táncolta. Nagy tetszéssel fogadták a vidám párok a „Turista-bostont”, amelynek ez alkalomból írt dalamos zenéje Pap Lajos fogorvos zenei tehetségét dícséri. Este 11 órakor folyt le a tombola, amelynek

Nagy alkalmi vásár!

Bárki meggyőződést szerezhet arról, hogy csakis

Kilényi C. és Társa

kék golyóhoz címzett áruházában

Józsefőherceg-ut 11. szám alatt

szerezheti be legelőnyösebben mindennemű női ruhaszövet, barchet, vászon, kész fehérnemű és trickó áru szükségletét.

Gyermekjáték félárban.

Szőlőtulajdonosok figyelmébe!

Szőlőműtrágyát (garantált phosphorsav, kali és légeny tartalommal), valamint az összes műtrágyaféléket, mint Superphosphát, úgy ásványi, mint csontliszt superphosphátot, Chilisalétromot, kénsavas ammoniákat, kalisót, trágyagypszet, kalisuperphosphátot jutányos áron szállít a

Műtrágyaügynökség Hódmezővásárhelyen, Lehel-utca 5. sz.

Szakkérdésekre díjtalanul ad felvilágosítást. Szőlőműtrágya rendelésnél 5 métermázsán felül szakközvegyt küld a szakmunkások beoktatására díjtalanul.

Képviselők Aradon: **Baumann János Boros Béné** tér 17. Buttyinban: **Baumann Lajos** kereskedő. 1029

fényes kiállítása és a rengeteg tárgyaknak szép és értékes volta meglepő szép képet nyújtott az izléses elrendezésben. A tombola számok elárúsítása után következett a tárgyak szétszátása, ami után a közönség vacsorára vonult le a télikertbe. Az estélyen, amely emelkedett hangulatban a kora reggeli órákig tartott, a rendezőség így állította össze a megjelent hölgyek névsorát:

Asszonyok: Dehelán Istvánné, Bruckmann Kálmánné, Petrovsky Dezsóné, Kiss Jánosné (Győrök), Virth Jánosné, Ritt Gyuláné, Adler Gy. Lajosné (Pécska), Baki Károlyné, Tóth Frigyesné, Stoll Károlyné, Gruber Sándorné, Wagner Bódogné, Zaránd Gyuláné, Regőzi Mihályné, Gubenyász Andorné, Nagy Lajosné, Busa Pálné, Joannovits Antalné, Sohnik Jakabné, Pálffy Istvánné, Szalay Imréné (Zaránd), Tóth Lajosné, Tomastik Jánosné, dr. Schmidt Jánosné, Hamar Mihályné, Pauzár Sándorné, özv. Varga Elekné, Öváry Györgyné, Korger Károlyné, Steinitzer Dezsóné, Timkó Miklósné, Komáromy Elekné, Genosy Kálmánné, Kling Edéné, Binder Gyuláné, özv. László Albertné, Nagy Zsigmondné, Somogyi Andorné (Budapest), Igaz Sándorné, stb.

Leányok: Dehelán Szidike, Bruckmann Pöre, Iritz Honka (Pécska), Markovits Kornél (Pécska), Hajdu Irénke, Tóth Vali és Irénke, Stoll Irénke, Gruber Ida, Zaránd nővérek, Regőczy Lenke, Busa Annuska, Joannovits nővérek, Sohnik Elvira, Binder Ernesztin, Hazai Etelka, Pálffy Irén, Vokszár Aranka, Varga Imuska, Varga Iduska, Frank Iduska, Horváth nővérek, Korger Matild, Németh Rózsika, Komáromy Mariska, Gemosy Amália, Almásy Honka, Kling Honka, Kovács nővérek, stb.

(=) Az Aradi Hajós Egylet február 26-án este 9 órakor műsoros estélyt rendez, amelynek műsora a következő: Bieplan Franci konferencier. Dr. Kindermann Fritz, a német császár küldöttenek üdvözlő beszéde. Miss Corbett előadása (szövegét ez alkalomra írta Roda Roda. (Kurz R. k. a, mint vendég a bécsi operaházból, éneke cigány zenekarral. Frater S. ur, ez estere írott dalainak előadása. Fessche R. k. a bemutatkozása, ódáját ez alkalomra írta Kács. Sch. Eugen ur, világhírű kuplé énekes Follies Bergerből. Kurz R. k. a és Slezák S. ur mint vendég a bécsi operaházból. Roosevelt Edmund ur, négerkedése. (Amerikai vendég.) További számok csak köz kívánságra adhatnak elő. A táncnál legifj. Purcsy Pepi csabai cigány zenekara muzsikál.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, február 19

Amerika 1 el olcsóbb. Kínaiat és vételkedv mérsékelte, 10,000 m. tartott.

Az áruk 56 kilonként számítva:

	Déli árszám	2 órai árszám
Tengeri 1910. májusra	6.53-6.54	6.54-6.55
Buza 1910. áprillisa	13.80-13.81	13.86-13.87
Zab 1910. áprillisa	7.43-7.44	7.42-7.43
Rozs 1910. áprillisa	9.40-9.41	9.40-9.41
Buza 1910. októberre	11.47-11.48	11.47-11.48
Buza 1910. májusra	13.61-13.62	13.67-13.68
Rozs 1910. októberre	8.47-8.48	8.49-8.50
Zárul 5 órakor.		
Centrál hitelrészvény	—	— 673.75
Magyar hitelrészvény	—	— 814.50
Köszület vasút	—	— 693.—

Fogzás.

Ne ijedjen meg, hanem adjon gyermekének egy kevés SCOTT-féle Emulsiót és vessen véget az álmatlan éjjeleknek. A könnyedség, amelylyel ezután a fogak jönni fognak, meg fogja Önt lepni.

As Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — kérjük figyelembe venni.

A SCOTT-féle EMULSIÓ

kellemesen emészthető formában tartalmazza éppen azokat az anyagokat, amelyek megkívánatnak fehér, egyenes és erős fogak növesztéséhez.

A SCOTT-féle EMULSIÓ

tisztaságát és erejét semmisem mulja felül. Ize a legkellemesebb.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható minden gyógyszertárban.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Szemlak. Na, ilyen gyöngye verset talán minden bűnössége mellett se érdemelt meg az a Mariska!

Éva. Azokat a régi lapszámokat nem tudjuk kikerestetni. Évekre visszamenőleg csak kötetben vannak meg a lapok.

Felölös szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1910. évi február hó 20-án:

Délután 3¹/₂ órakor mérsékelt helyárrakkal:

Szinészvér.

Operetta 3 felvonásban. Írták: Stein Leó és Lindau Károly. Fordította: Mérei Adol'. Zenéjét szerzeszte: Eysler O.

SZEMÉLYEK:

Blank Tóbiás	Polgár S.	Ladányi Nelli	Dióssy Nusi.
Alfred, fia	Beregi S.	Ladányi, atyja	Várnay Jenő.
Sillemann	Kulcsár L.	Dr. Clusius	Boda Ferenc.
Bethulia neje	Benkőné.	Vendel, portás	Szabó László
Mia, leányuk	Zalay Margit.	Jean	Szabó Lajos.
Torelli	Leővey Leó.	Kati	László Etel.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Este 7¹/₂ órakor, rendez helyárrakkal.

B) bérlet.

B) bérlet.

Barics Gyula vendégfelleptével:

Tatárjárás.

Operetta 3 felvonásban. Írták: Bakonyi Károly. Zenéjét: Gabor Andor verseire szerzeszte Kálmán Imre.

SZEMÉLYEK:

Lohonyay	Várnay Jenő.	Wallerstein	Leővey Leó.
Treezka	H. Harma h.	Gerő intéző	Boda Ferenc.
Riza báróné	Wlassák V.	Bence	Kulcsár L.
Imrédi	Ditroi Mór.	Elemériné	Zalay Margit.
Lőrentey	Barics Gyula.	Idike	Kun Irén.
Elekes	Horváth V.	Szekfü Bandi	Nagyiván I.
Poroszlay	Ajtay Ödön.	Turi	Endrey Gy.
Mogyoróssy	Sz. Ronay	Suták huszár	Szabó L.

Kezdete este 7 és fél órakor.

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek királya, bőr- és dús lithion-tartalmu ásványvíz.

Igazgatóság: Budapest, IV. Ferencz József rakpart 22. C Kútkerelőség: EPERJES.

Főelárusítók Aradon: Dör Gusztáv, a városházzal szemben, telefon 118. Nagy Farkas, telefon 268. Fejér Gyula, telefon 71. sz. 281

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Bárd Simonfi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. február 20-án, vasárnap:

1. Tengeri foglalkozások. Természet után. — 2. Az álló óra. Komikus jelenet. — 3. Utazás a napba. Fantasztikus. — 4. Komikus házasság. Bohózat. — 5. Aki gyakran méri magát. Bohózat. — 6. Simone. Melodráma. — 7. A párisi állatkert. Szenszációs látványosság.

Előadások délután 3 órától kezdve.

Utolsó előadás kezdete este 10 órakor.

Helyárak: I-6 hely 1 kor., II-6 80 fill., III-6 60 fill., IV-6 hely 40 fill., V-6 hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Csukrázda.

NYILTTER.*

Köszönetnyilvánítás.

Fogadják mindazon jó barátaink, ismerőseink, egyletek és testületek, akik a felejthetetlen jó férj és apának

Barthi Jánosnak

temetésén fájdalunkat megjelenésükkkel és részvétükkkel enyhíteni szivesek voltak, halás köszönetünket.

Aradon, 1910. febr. 20.

1113

A gyászoló család.

A fogak közt maradt ételmaradékok szétbomlásából minden ember szájában főként az éjjeli alvás alatt savak és rothadási mikrobumok keletkeznek, melyek a fogakat megtámadják. Ezek okozák a fogszuvasodást a szájbüzt és a kínos fogfájást. Semmiféle fogtisztítószer meg nem szünteti ezen bajokat oly gyorsan és biztosan, mint a Sztraka

Menthofogszappan. Gyógyszertárakban és drogériákban ára 1 kor. Kapható: gutori Földes Kelemen ur gyógyszerárán, valamint Vojtek és Weisz urak drogériájában, Aradon. 12

Uj angol és francia női szabóság

Arad, Szabadság-tér 17.

Wittenberger H. és Jaczkó József cég alatt a drezdai tanfolyam bevégezése után, úgy a külföldön, mint Budapesten szerzett több évi tapasztalataim alapján a fenti cég alatt

női divattermet

nyitottunk, hol úgy az angol, mint a legdiszesebb francia toilleket a legmagasabb izlésnek megfelelően készítem. A minnek meggyőződéséről a tisztelt hölgyközönség szives pártfogását kérjük.

Kiváló tisztelettel

JACZKÓ JÓZSEF.

HA

hull a haja

vagy

korpás a fejbőre

mint a legtokéletesebb
és biztos hatású szert,
egyedül a világhírű

Dr. William Patterson-
féle

American Hair-Petrol-t

használja.

Egy üveg ára 2 kor.

Főraktár

Arad és vidéke részére:

HÁNZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer J.-u. 2.

Magyarországi vezérképviselőt:

Barabás és Stellanovits,
Budapest, Alagut-utca 5. szám.

A „Pannonia” pilseni söröcsarnokban

ma vasárnap

és ezentúl naponként kiváló valódi müncheni

Salvator sört

Logok csapoltatni.

Ezen világhírű sört a csapról utcára is ki-
mérem.A nagyérdemű közönség szíves pártfogását
kéri kiváló tisztelettel 1081

Ottinger László,
vendéglős.

Dr. Rácz Sándor

Ügyvédi irodáját Aradon,

ideiglenesen

Boros Béni-tér 12. sz. a.

(Reusz Mór-féle házban)

977

nyitotta meg.

POPOFF
a legjobb TEA a világon

Aradon kapható: Vojtek és Weisz drogeriájában.
6898

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. 1. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a
körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellené-
ben válaszolunk.

1910. február hó 19.

Keresünk:

Vidékre: 8 fűszer, rőfös és rövid, 1 vas és
fűszer és 5 vegyes szakmabeli magyar, román
és részben német. tót és szerb nyelvismerettel
bíró segédet; vidéki kisebb városba női és uri
divatár- és rövidárú szakmabeli, a kirakat-
rendezésben is jártas segédet (ajánlatok fény-
képpel.)

Alánlunk:

1 mérlegképes könyvelőt, 8 irodai-tanót, 1 pénz-
tárosnőt, 8 fűszer és csemege, 4 vegyes, 5 rőfös
és divat, 2 vas és fűszer és 3 fűszer és rövidárú
szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi
Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor,
titkár.

Keppich Zsigmond,
igazgató. 201

A következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSU

99,000 kötetes

kölcsonkönyvtárába

Kabos E.: Mária látogatói, Móricz Zs.: Sári
bíró, Földes J.: A kuruzsló, Szomaházy J.: A férj-
hezmenés művészete; Kaffka: Csendes valósá-
gok. Szomoró: Az isteni kert, Ignotus: Kiserle-
tek, Csergő: Levelek, amiket meg nem írunk,
Ady E.: Szeretném, ha szeretnének, Lager-
löf Z.: Az antikrisztus csodái, Heltai J.: Írók,
színésznők és más csirkefogók, Mo nár F.: Li-
liom, Cholnoky V.: Tammuz, Pakots I.: Madam
Napoleon, Villiams A.: Korunk találmányai,
Vrabély Á.: Vigabbnál vigabb históriák, Mal-
ling M.: Az első konzul regénye, Szomaházy
I.: Lila test, sárga sapka, A ma krónikája,
Molnár F.: Ketten beszélnek, Kenedi: Az
élet könyve, Kupcsai: A boldog-ág kis ká-
téja. Feuille: Szibill története, Ignotus: Följegy-
zések, Egó: Pest és pestiek.

Németben: Bronson H. G.: Meeres gold,
Ewers H.: Der Zauberlehrling oder die
Teufelsjäger. Bartsch: Elisabeth Kött, Lager-
löf: Gösta Berling, Croker: Die jüngste
Miss Mowbray, Cerri L.: Evoo Aphrodite. Jakobsen
Die Lore am Tore, Höcker: Ich grolle nicht,
Twain Mark: Des Treulosen Ende, Schneider
M.: Nebenwege, Skowronek: Sarah und Hagar,
Upton Sinclair: Metropolis, Kipling Rudyard:
Lang Latte & Genossen, Gerseorf: Anna Monikas
Launen, Brandenfels: Madame Nett, Erhard E.:
Die Lehnsjungfer, Zemlak S. Der unreine Geist,
Ida Boy Ed.: Nichts über mich, Fischer W.: Die
Freude am Licht, Kahlenberg: Spielzeug, Hart-
wig: Der blaue Diamant, Werner: Sieg-
wart, Schobert: Ich gehe meine Strasse,
Schubin: Miserere nobis, Jerusalem Else:
Der heilige Skarabäus, Skowronek: Armer
Hemer.

Kölcsönkölj havi 1 kor. 20 fill, vagy köts-
tenként fizetve 8 fillér.

A könyvek ulak és tiszták!

Vidéki bérlek

Is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek

A zenemű-kölcsöntárba

Is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsöntári díj havi 1 kor. 40 fill,
vagy fizetetlenként 14 fill.

Zerkovitz: Ujj! A ligetben nagyszerű.
Lehár: Zigeunerliebe, Zerkovitz: Előadás vé-
gén, Erbe Viktor: Katonazene, Ferenczy Gy.:
Miért? Kun M.: Hajnali dal, Weiner: Néger-
smokk, Szabad-e emenet? Darewsky: On ez
a nő? Szepessy: Züllő nóták. Albini: Báró-
Trenk. Sajó: Üres a tészek. Raimann: Tipp
mamsel. Nádor: Boldogtalan voltam Zerkó-
vitz: De jó volna, Califano: Carmela mia.
Sas Náci: Asszony nóták. Balázs: Valaki-
nek muzsikálnak, Huszka: Rébusz báró, Lehár:
Fürstenkind. Weiner Oh Löwinger. Nougay-e, de jó.

Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és
berendezése.

KERPEL IZSU,

281

könyv-, zenemű és papír-
kereskedése Aradon.

Telefon 883. sz.

Valódi. brünni. szövetek

az 1910 évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3.10 m hosszú	1 : 12
legendő teljes férfi-	1 : 15
ruházat	1 : 17
(kabát, nadrág és mellény)	1 : 18
ára csak	1 : 20

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K.-ért
 épügy felőli szövetek-t, turista-lodent, selyemkam-
 garat gyári arakon k-t, mindenütt, melyemkam-
 garat gyári arakon k-t, mindenütt, melyemkam-
 garat gyári arakon k-t, mindenütt, melyemkam-

Siegél-Imhof, Brünn 4.

Minták ingyen és bérmentve. 6811

Nagy előnyre szolgál mindenkinek, ha szövet-szük-
 ségét direct a gyártáshelyén Siegél-Imhof cégnél
 rendel. Örjási forgalma miatt állandóan a legna-
 gyobb választék a legújabb szövetekből, SZABOTT,
 LEGOLCSÓBB ARAK! Bármily kis megrendelés tel-
 jesítése szigorúan mintái és figyelmes.

Thierry A. BALZSAMA. Törvényesen

gyógyszerész védve.

Csak a apácán valódi igaz. A legújabb szövetek min-
 den megkezdése, kőnőse, vértőse, rekedtség, hörgőhur-
 tidák, ... és más gyomorbetegségek, minden belső gyul-
 lás ellen, továbbá étvágytalanság,
 rossz emésztés, székrekedés stb. ellen
 biztosan hat. Kül-öleg, szájbetegségek,
 fogfájás, égőt sebek, kiütés, nyúlás,
 és különösen influenza ellen stb. hasz-
 nál. 12 kicsiny vagy 6 duplatéig, vagy
 egy nagy családnyi átgáz 6811.

Thierry A. BALZSAMA. Törvényesen

gyógyszerész védve.

egyetlen valódi igaz. A legújabb szövetek min-
 den megkezdése, kőnőse, vértőse, rekedtség, hörgőhur-
 tidák, ... és más gyomorbetegségek, minden belső gyul-
 lás ellen, továbbá étvágytalanság,
 rossz emésztés, székrekedés stb. ellen
 biztosan hat. Kül-öleg, szájbetegségek,
 fogfájás, égőt sebek, kiütés, nyúlás,
 és különösen influenza ellen stb. hasz-
 nál. 12 kicsiny vagy 6 duplatéig, vagy
 egy nagy családnyi átgáz 6811.

Thierry A. BALZSAMA. Törvényesen

gyógyszerész védve.

egyetlen valódi igaz. A legújabb szövetek min-
 den megkezdése, kőnőse, vértőse, rekedtség, hörgőhur-
 tidák, ... és más gyomorbetegségek, minden belső gyul-
 lás ellen, továbbá étvágytalanság,
 rossz emésztés, székrekedés stb. ellen
 biztosan hat. Kül-öleg, szájbetegségek,
 fogfájás, égőt sebek, kiütés, nyúlás,
 és különösen influenza ellen stb. hasz-
 nál. 12 kicsiny vagy 6 duplatéig, vagy
 egy nagy családnyi átgáz 6811.

Szénüzletünket

Andrássy-tér 14. sz. Hermann-palotából

jelentékenyen megnagyobbítva

Boros Béni-tér 2. szám

saját házunkba, a Széchenyi gözmalommal szemben

áthelyeztük.

Állandóan nagy készletben mindenkori legju-
tányosabb árakon

elsőrendű Magyar és Porosz bányából

kőszén és kokszt,

kovács kőszén.

Jól kiégetett, pormentes

Bűk-faszén.

Szállítványainkat pontosan
 mérve, plombázott zsákokban, a
 miniszteri és főkapitányi rende-
 let szerint teljesítjük.

Eccses rendelményeit új irodánkban úgy mint
 addig személyesen, levelező-lapon vagy

Telefon szám 139.

kérjük s jegyzünk figyelmes és gondos szolgál-
 tunkról biztosítva, kitűnő tisztelettel.

Kneffel Károly és fia

szénagykereskedése, Boros-Béni-tér 2. sz.

ROPS

MODELL 1910

1910-es
modellünk
ujításai

Intenzív lángzó, mely gyor-
 san forral és kevés szert
 fogyaszt.
 Erős alkatrészek, melyek
 kicserélhetők és tisztít-
 hatók.

Művészi kivitel (modern
 stílus). Galvanizált bronz
 színezés. — Hozzáadva a
 „Rops” biztonsági gyors-
 fozó eddigi előnyeit, a

„Rops” 1910

a jelenkor legszebb, leg-
 tőkésebb, legbiztosabb és
 legakárekessebb a szál-
 tőhelye. Ha feldől, elal-
 szik. A szesz ki nem
 fojthat!

Ára Budapest:

4.— korona.

Kapható minden szakmába
vágó üzletben.

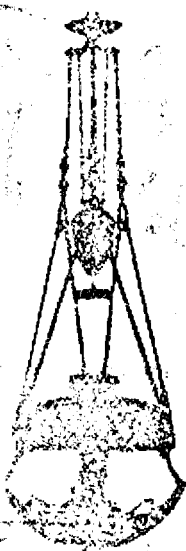
„ROPS” Fémáru gyár Részvénytársaság

Budapest, V., Váci út 74 / 3.

Helyi elárúsítók: Póh: János, Rosenberg R.,
Harsch Gyula, Kohn József. 6934

Képviselek vidéken keresetnek.

Tulzsufolt raktár miatt

mélyen leszállított árakban kap-
 hatók legújabb és legizlésebb
 üveg, porcellán és mosdó-
 készletek. Nagy vá-
 laszték függő és
 asztali lámpákból.

Legutányosabb forrás 31

figurális dísz tárgyakból.

Legjobb minőségű china- és al-
 paccia-ezüst dísz tárgyak, ugyas-
 tén elsőrendű evőeszközök.

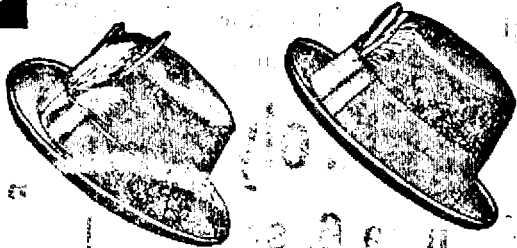
Képekerekből

örjási választék, több mint 400
 új izléses minta van állandóan
 raktáron.

FISCHER MÓR, Andrássy-tér 20. szám

(Fischer Etele-palota.)

Megyei és városi telefon szám 568.

Nagy választék szép tombola
tárgyakból.Alapítva:
1860Állami táv-
beszélő 213.

Tavaszi kalapokat

jól és olcsón

MÜNZ I.

előnyösen ismert ur-
 divat cégnél bizalommal
 vásárolhat.

TÖRLEY
PEZSGŐ.

6933

UNGHVÁRY JÓZSEF

szőlőtelepén és gyümölcsfa-iskolájában

Cegléd (Pestmegye)

ez év őszén és tavaszán nagyobb mennyiségű
 (400-500 ezer darab) számos gyümölcsfa-cseméje kerül el-
 adásra, 1-5 é-es példányokban a következők: körte, alma,
 szilva, őszibarack, kajszibarack, cseresznye, meggy, eper, sa-
 vanu szeder, bogyós, körte, azarol-galagonya, bira, laponya,
 mandula, dió, füge, kőszmőte, ribizke, malna, földi eper (szo-
 meca), ezenfelül szonaru alma, szonaru eper, pyramis-eper,
 gömb-akác, p. ramis-akác stb. cseméket. Ezek árai erősségük
 szerint 5-8, 10-15, 20-30, 40-50 kr. Egyenként igen nagy
 mennyiségben kaphatók 1-3 é-es magcseméket a következők-
 ból: körte, alma, füge, doucin, besztierci szilva, cseresznye, fe-
 ket meggy, kajszibarack, (Prunus Mahaleb), sárga barack, man-
 dula, P. unus Morabona, galagonya és kőköny: ezek árai erő-
 s-gük szerint 100 darab 80 frtól 1 frt 80 krig, 1000 darab 7
 frtől 17 frt. Laponya (Gleditsia triacanthos) és akác, At-
 haliaa sövény készítése igen alkalmas 1-3 évesek, igen nagy
 kézzel (kb. 3 millió). Ennek ára 100 frt 3 frtől 8 frt. Sor-
 fának használható akác 200-220 cm. magas 1 drb 20 kr., 100
 orb 18 frt, 1000 orb 170 frt. Ujdonások a fentnevezett gyü-
 mölcscsemékből 1 drb 40-50 kr. Haromszor permatezett, szok-
 vanyminőségű bor- és csomagoszólóvessző, teljesen becsott sima
 1000 drb 4 frtől 7 frt, gyökerez 20 frtől 25 frt. 949

Tessék árjegyzéket kérni!

20 év óta
bizonyul

a Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávé
 kitűnő pótléknek a bakkávéhoz és
 helyette is, ahol az izgató hatását miatt
 tiltva van. Gyermeknek részére nem
 létezik egészségesebb kávé-ital, mint a
 tiszta Kathreiner.

Hogy virulnak annak élvezése mellett!

Használt

ó l o m

megvételre kerestetik

Paladics György asztalos mester

Főműhely: Árok-utca 7. szám.

Fiókműhely: Deák F.-utca 33.

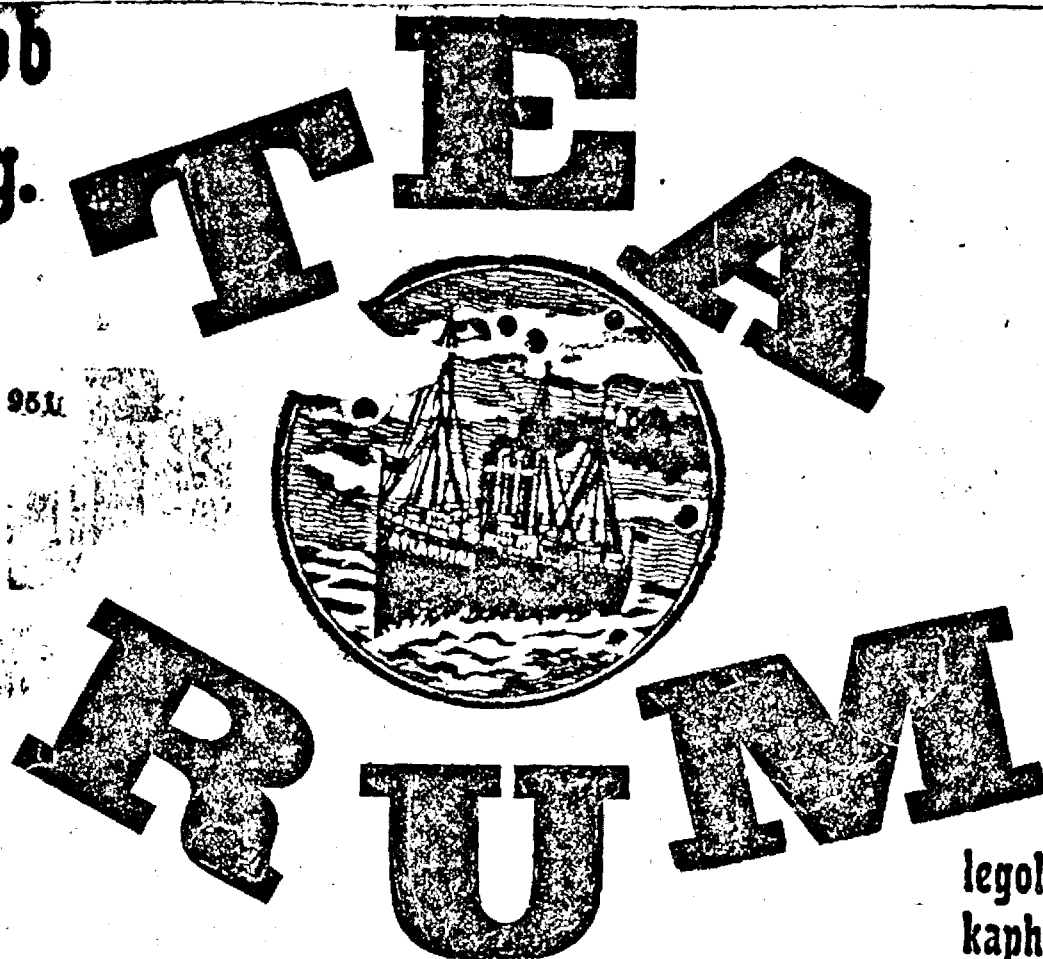
Elvállal legjutányosabb árak mellett mindennemű épület és bútork munkákat, ugyancsak üzlet, iroda berendezéseket és portálakat. Vidékre árkülönbözet nélkül.

574

Költségvetés díjmentes.

Legjobb
minőség.

K
Á
V
É

az „ATLANTIKA”
kávé- és tea behozatal. Andrassy-tér 20. Telefon 609.

legolcsóbban
kapható

Ujjonnan berendezett üzletemben
a legújabb divatu I. Hükel és Böhm-féle
legkínálóbb minőségű valódi nyulszőrből
és saját készítményű

**Tavaszi és Nyári
kalapjaimból**

nagyválasztéku raktári tartók.
Női model szalmakalapok nagy raktár.

Ugyancsak panama és más kalapok
festését, javítását és tisztítását jutányos
áron elfogadom, cilinderek vasalását azon-
nal eszközölöm.

A t. közönség szíves pártfogását tisz-
telettel kéri

Bittenbinder Konrád
Arad Deák Ferencz-utca 24. sz.

Bor eladás.

Ajánlom saját termésű kitűnő
világosi hegyi boraimat

1 lt. palack új idei bor 56 fill.
1 lt. palack ó bor 70 fill.
1 lt. rizlingi 5 éves 1.— kor
nagyobb mennyiség is kapható.

Krause Károly,
Rákóczy-utca 6. sz.

970

Telefon 135.

GELLER I.
ékszerész.

**Zsebórák
és VALÓDI
ezüstárak**
nagy raktára.
ARAD,
Andrassy-ter 14.

Uj női- és férfi szabó műterem.

KATONA LÁSZLO

Arad, Szabadság-tér 1. sz. a.

Van szerencsém a n. é. városi
és vidéki nagyközönség b. figye-
lémét felhívni ujjonnan megnyit

**női és férfi szabó
műtermemre,**

hol minden e szakmába vágó mun-
kát legizlésebben s legelőnyösebb
ár mellett elvállalok.

Szíves pártfogásért esedezik
Katona László,
női és férfi szabó, Szabadság-tér-
1. szám alatt. 531

Herling Mihály

Arad, Kossuth-u. 66. (Czernóczy-mellett.)

üveg, porcellán és kép-
kereskedése.

Elvállal mindennemű üvegezési
munkákat legjutányo-
sabb árban ugy vidéken is.

500 koronát (Bartilla-
fogvizének has-
sálata mellett, üvegje 80 fill. valaha le-
mót fogtájást kap. vagy a szája buzlik

Bartilla A. örökösai, (B. Winkler)
Wien, 19/1 Sommer-gasse 1. — Kapható
Aradon minden gyógyszerárban, külö-
nösen Földes Kelemennél, Deák Fe-
rencz-utca 11. sz., Rozsnyay Mátyás-
nál, Szabadság-tér és Vojtek és Weisz-
Kérjük mindonütt határozottan Bar-
tilla-féle fogvizet. Hamisítványos fel-
jelentés 100 d.jastatnak. 711

1909. V. 238. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági kiküldött az
1881. évi LX. t.-c. 102. §-a ér-
telmében ezennel közhírré teszi,
hogy az esztergomi kir. járásbíró-
ságnak 1909. évi Sp. II. 134/3. sz.
végzése következtében Dr. Katona
Sándor ügyvéd által képviselt
Buzárovits Gusztáv esztergomi cég
javára 1000 K. tőke s jár. erejéig
1909. évi szeptember hó 6. 7-
és 9-én fogantatosított kielégíté-
végrehajtás útján le- és felülfog-
lalt és 13021. kor. 68 fillérre be-
csült következő ingóságok, u. m.
házbutorok, gazdasági felszerelé-
sek, borok, pálinkák, cognacok,
órák, vadászfegyverek, ezüst evő-
készletek, ezüstgyertyatartók, har-
mónium, kocsik és löszerszámok
nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécskai kir.
járásbíróság 1909. évi V. 238/35
számu végzése következtében 100
korona tőkekövetelés, ennek 1909
évi január hó 1-85 napjától jár
5%-os kamatai és eddig összege
170 kor. 70 fillérben bíróság má
megállapított, költségek erejéig
Magyar-Pécskán, a 164. szám
háznál leendő megtartására 1910. fe-
bruár hó 25 és következő napjainak d.
8 órája határidőül kitűztetik és ahho-
a venni szándékozók ezennel o-
megjegyzéssel hivatnak meg, hogy
az érintett ingóságok ezen árveré-
sen az 1881. évi LX. t.-cz. 10
108. §-ai értelmében készpénzfiz-
mellett, a legtöbbet ígérőnek,
ség esetén becsáron alul is e-
nak adatni.

Amennyiben az előírt árverezési
ingóságokat mások is le- és fel-
foglaltatták és azokra kielégíté-
jogot nyertek volna, ezen árveré-
s az 1881. évi LX. t.-cikk 120.
értelmében ezek javára is elre-
deltetik

Kelt Pécskán, 1910. február
6. napján.

Imrik Aladár, s. k.
kir. bírósági kiküldött
978
NB. Az érdeklődők további
világosítást szerezhetnek
máry Gyula ügyvéd, mint
gondnoknál Aradon, Boros B-
tér 10. sz. a.

Fajtiszta **riparia portalis** alanyon eltott, elsőrendű dus-
gyökerezetű bor- és csemegefaj

szőlő-oltványokat

valamint sima **riparia portalis** szőlővessző-
és gyökereket ajánl

elsőrendű minőségben

HÁMORY-GAZDASÁG

681

szőlőoltvány-telepe ARAD.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Deák Ferenc-utca 3. szám alatt.

Telefon 229.

**Gyárosok,
pénzüntézetek,
vállalatok,
kereskedők,
iparosok**

üzleti

könyvek-

ben

**papiros- és
írószerekben,
irodai cikkekben
forduljanak ajánlatért**

Pichler

Sándor hoz

**ARAD,
Szabadság-tér 1.**

Telefon 308.

**Képes árjegyzék ki-
vánatra ingyen.**

szabadság-tér 14.

**Olesóbb lett
a
SZÉN!!**

A ki téli szén és koks szük-
ségletét már most szerzi be,
vagy jegyezteti elő, 25 %-ot
megtakarít!

Légszuszgáyi koks 4.60 K.
100 kg.-ként.

Porosz salon kőszén 4.60 K.
100 kg.-ként.

Zsilvölgyi salon kőszén 4.— K.
100 kg.-ként.

Rostált portmentes faszén 6.— K.
100 kg.-ként.

Kovács szén — — 4.60 K.
100 kg.-ként.

Róth József

szénnyagykereskedőnél

Arad, Eötvös-u. 3.

Telefon 63. sz.

Czipész-üzlet áthelye és!

Van szerencsém az igen tisztelt
vevőimet és a nagyközönséget ér-
tesíteni, hogy régi jóhírnévnek ör-
vendő 996

cipészüzletemet
szemben Kossuth-utca 3. sz.
alá helyezem át, hol is a
mai kor igényeinek teljesen ujon-
nan rendezem be.

Főtörökvésem, hogy saját ké-
szítményű legdivatosabb női,
férfi és gyermek-cipőimmel legju-
tányosabb árak mellett igen tiszt-
elt vevőimet kielégítek.

Szíves pártfogást kér, kitűnő
tisztelettel

Czernóczky Mihály,
uri és női cipész.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közön-
ség b. tudomására hozni, hogy
Aradon, Wesselényi-utca 34. sz. a.
a mai kor igényeinek megfelelő
lakatos műhelyt nyitottam.

Elvállalok minden e szakmába
vágó munkákat, u. m.: épületva-
salásokat, vaskerítést, sirrácokat,
valamint takarektűzhelyeket a leg-
szébb és legjobb kivitelben.

Javítások pontosan és jutányo-
san eszközöltnének.

Terveket és költségvetésekkel
készséggel szolgálok.

Kiváló tisztelettel

Böszörményi János,
lakatos mester.

Ugyanott egy jóerkölcsű fia tanulá-
nak felvételt. 505

Fagy-Hó-Szél

nagy ellenségek az arcbőrnek. Ez ellen a
legbiztosabb és leghatásosabb óvóeszköz a
Rogátay-féle

Magyar-Pipere-Borax

Állandóan használva az arc és kéz a leg-
durvabb időjárásnak is ellentáll: a test-
bőrt puhán, üdén és tisztán megtartja.
A Rogátay-féle MAGYAR PIPERE-
BORAX eltünteti szeplőt, pörsepyt, alkat
mitteasert, pattanást, májfoltot, a ráncos
bőrt barsonysimává, a vörös vagy napbar-
nitott bőrt fehérré teszi. 451

Gyermekápolásnál, fürdőzésnél nélkülözhetetlen.

Kitűnő hatással bír szemgyulladásánál, vala-
mint fog és szájalapjánál. Mosás és vasa-
lásnál a ruhát hófehérré és tükörsimává
teszi, a nélkül, hogy a ruhának ártana.

Ára 30 és 75 fillér.

Vidékre 10 nagy doboz bérmentve.

Rogátay-féle magyar pipere-porax-
krém K 1.—

Rogátay-féle magyar pipere-borax-
szappan K 80.—

Kapható minden gyógyszerárban, drog-
riában és jobb fűszerüzletben.

Csak dobozban, nem hímérve.

Egyedüli készítője

Rogátay Kálmán drogéria Bpest,

Rákóczi-ut 10.

F. gyűjtemény a ROGÁTSY névre.

Rheuma
készen, lachas, idegbetegnek ké-
széggel. Ingyen tudatom terében, hogyan
szabadultam meg ezen kínos szenvedé-
semtől. 6881

Carl Pader, Zifferhisen
(Bapern.)

Eladó ház.

Galán egy ház, melyben
vendéglő és ahhoz táncterem,
billiárd szoba, minden hozzá-
tartozó mellékhelyiség, 2 egész
telek, 20 drb. jászagra való
istálló van, nagy kert 4000
drb. termő szőlőtőkével, lakó-
ház 1 szoba konyhával

örök áron eladó.

Bővebbet 1009

Wolf Ferenc urnál
Ujszentannán.

Értesítés!

Van szerencsém a helybelli, mint
a vidéki nagyközönség közönséget tiszte-
lettel értesíteni, hogy Aradon, Bockó-
utca és Háltér sarkán, a Ra-
kóczi-kávéházzal szemben egy
tejesen ujonnan berendezett

mosó és fényvasaló intézetet
nyitottunk.

Elvállalunk minden e szakmába vágó
munkákat, u. m.: gallérokat, közelítőket,
ferfingeket és bármilyen fehérneműket,
melyek t. hófehérré mosunk. — Egyten
tudatom a n. é. közönség, hogy 5 éven
át a Müller-féle vegytisztító gyár gőzmo-
soda osztályának vezetője voltam és így
abban a helyzetben vagyok, hogy a leg-
nagyobb megelégedésre szolgálom ki b.
rendelőimet. — A n. é. közönség szíves
jóindulatát és támogatását kérve vagyunk

kiváló tisztelettel

Apró István és Társa

tulajdonosok. 494

Nem kell London. Nem kell Páris
Nem kell Bécs. Nem kell Budapest.

Aradon is lehet kapni.

A legkényesebb igényeknek is
megfelelő mértékűen

CIPÓKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER UTÓDA

orthopéd és divat cipészüzletében

ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

szűk költségű figyelmébe ajánlom orthopéd
gyógycipőket, melyek megakadályozzák a lábak
hajlódását. Gyermekcipőket, egyeztetlen felmérések
nagykereskedelmi árakért értem el, amit szívesen
elismerek. Készítünk a valódi amerikai for-
májú cipőket meg nem különböztethető tartós és szép
cipőket. B. megrendeléseiket kérve teljes tisztelettel

SEELINGER UTÓDA 397

Brecska Károly

volt állami cipész tanfolyam szaktanítója.

Dávid Péter beton építési
vállalata

Trombita-utca 19. sz.

Elvállalok granit. terázó és be-
ton munkákat, valamint beton csa-
tornázásokat, víztartályokat, gép-
alapzatokat, cementhordókat, ce-
mentjárdafolyosók és fürdőszobák
elkészítését a legegyszerűbb kiví-
telől a legdiszesebb kivitelig is
készíték. 571

Tisztelettel

Dávid Péter.

Alapított 1888. évben.

Várhoi László

uri- és női cipész.

Arad, Weitzer János utca 2. sz.

Minerita-palota a látnivalóival szemben.

Van szerencsém a t. helybelli és vi-
déri közönség figyelmébe felhívni 19 év
óta fennálló jó hírnévnek örvendő cipész-
üzletemre. A bekövetkező őszi időnyre be-
szereztem mindennemű bőrkülönlegessé-
geket.

Az önkéntes uraknak figyelmüket fel-
hívom, hogy lábbellit készítek mindennemű
fegyvernemhez a legjobb kivitelben, elő-
írás szerint. Az egyenruházati egyletnek
több év óta szállítója vagyok.

Visszamaradt cipők előnyös áron
kaphatók. Rendelések 24 óra alatt eszko-
zoltatnak.

Kiváló tisztelettel

481 **Várhoi László.**

Értesítés!

Van szerencsém a helybelli és vidéki
kereskedő urak b. figyelmébe felhívni arra,
hogy műhelyemet teljesen ujonnan felsze-
reltem, ahol mérleg-knek ujonnan való
készítését, de különösen mindentéle

mérleg javítását,

valamint súlyok pontosítását a le-
hető legjutányosabb áron elvállalok.

Kérem a n. é. közönség szíves párt-
fogását, tisztelettel 635

Benkő József

Fejsze-u. 39.

Marzandó és tartós boldogságot

Waldmann I. ékszerműves
Jegygyűrűi szerzik!

Ugyanitt a legszebb ékszerek és
nászajándéktárgyak olcsón
kaphatók.

Szabadság-tér 14.

(Fiume kávéház mellett.) 567

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régiónak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult kőarvénnyál, csúszál és meghűléseknek.

Figyelemre méltó. Silány hamisítványok miatt bevételekor óvatossággal legyünk és csak olyan eredeti áruakat fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.- és üvegszállítván minden gyógyszerárban kapható. —
Főraktár: Török József gyógyszerárban, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerár az „Arany országház”, Prágában, Elisebethstrasse 5. sz.

NIGRIN

**Ha a bőrnek nagy
tartósságot**

fénymázt vagy finomabb bőrnek a Fernolendt-féle „Nigrin“-t, mely gyorsan a legpompásabb fényt adja. — Mindenütt kapható. 6871
St. Fernolendt, csász. és kir. udvari szállító BÉCS.
A gyár már 77 év óta fenn áll.

1909. V. 2086/7. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság 1909. V. 2086/7. számú végzése által Fenyves Péter budapesti cég végrehajtató javára 679 kor. 2 fillér tőke és járuléka erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bírónilag le és felülfoglalt és 3816 koronára becsült gépelejek, sorvetőgépek, butorok és egyébeből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak. Ezen árverés Terényi J. budapesti cég 5186 kor. és E. Haake & Co. permani cég 294 kor. követelése és járuléka erejéig is meg fog tartatni.

Mely árverésnek a helyszínen vagyis Aradon Varjassy József-utca 18. szám alatt leendő eszközölésére 1910. évi február hó 22-ik napjának délután 4 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek, becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon 1910. évi február hó 6-ik napján.

Györffy Arnold,
bíróági végrehajtó.

1055

2098—1910.

Hirdetmény.

Mintán a közadók kezeléséről szóló 1888. évi XLIV. t. c. 29. §-a értelmében a folyó évi I. negyed adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezenel hirdetményileg is felhivatnak, hogy a f. évi I. negyed községi utadórészletet most már a késedelmi kamatok s esetleg intési díjjal együtt, nemkülönben már szintén esedékes ipartestületi díj, egyházi adó illeték, vízszabályo-

zási költség, utadó és csatornázási költség tartozásait és munkás betegsegélypénztári hozzájárulásait azonnal fizessék be, mert ellenkező esetben a régebbi községi díj- és adótartozásaik azonnal, a f. évi I. negyed adórészlet pedig II. hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás útján s a végrehajtási díjak felszámítása mellett fognak behajtatni és pedig oly módon, hogy az I. negyed adórészletre nézve II. hó 24-től kezdve a zálogolás fog megejtetni s amennyiben ennek dacára a községi adó és egyéb állami hátra ékaival együtt a zálogolás foganatosításától számítandó 15 nap alatt nem törlesztetnek, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni.

Aradon, 1910. évi február 15.
A városi adóhivatal.

877—1910. II. k. sz.

Hirdetés.

Az aradi ügyvédi kamara

folyó évi március hó 20 án délelőtt 10 órakor tartja hivatalos helyiségben

rendes évi közgyűlését,
melyre a kamara tagjait ezennel megírom.

A közgyűlés tárgyai következők:

1. Az elmúlt évi számadások felülvizsgálása és ezekre nézve a felmentvény megadása.
2. A folyó évi költségelőirányzat megállapítása és ezzel kapcsolatban a tisztviselők és kezelő személyzet fizetésének megállapítása.
3. A választmány előterjesztése egyes kamarai tagoknak az 1909. évi nyugdíjintézetü járulék és tagsági díj fizetése alóli felmentése tárgyában, ugyancsak egyes kamarai tagoknak e tárgyban beérkezett kérvénye. (1908: 40. t. c. 6. §.)
4. A választmány által az 1874: 34. t. c. 27. §. 9. pontja szerint megállapított évi jelentés.

Aradon, 1910. évi február 18.

Szalay Károly,

1098

kamarai elnök.

577—1910. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. város törvényhatóságánál megüresedett évi 1400 korona fizetéssel és 400 korona lakbér illetményel javadalmazott irodai segédtsízi állásra pályázatot hirdetek és felhívom azokat, kik az 1888. évi I. t. c. 19. §-ában megjelölt képzettséggel rendelkeznek és fent megjelölt állást elnyerni óhajtják, hogy a képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottságához címezve hozzám 1910. évi február hó 28-ig nyújtsák be.

Arad, 1910. évi február hó 11.

Varjassy,
polgármester.

750—1910. pm.

Hirdetmény.

Felhívom azon kertészeti telep tulajdonosokat, kik a magyar szent korona országai területén élőnévny kereskedéssel, valamint azoknak külföldre szállításával foglalkozni kívánnak, hogy a szabad forgalomra jogosított telepek lajstromába felvétel iránti kérvényeiket szabályszerűen felszerelve 1910. szeptember hó 1-ig hivatalomban nyújtsák be.

Arad, 1910. évi február hó 12.

Varjassy,
polgármester.

Diamant Jenő

épület- és díszmű-bádogos.

Műhelye és

kész áru raktára: Kazinczy-utca I. (Polgári Húlszó. lával szemben.)

Nagymennyiségű

pléh-pánt

maculatura

jutányos áron

eladó.

**Könyvkötészetünkben
tanulóleányok**

3 korona kezdőfizetéssel

felvétetnek.

ARADI TEJCSARNOK

Alapított 1878.

Telefon 372.

Gróf Zselénszky Róbert ötvenesi uradalmának tehenészete a tej házhoz szállítását folyó évi február hó 28 án megszünteti, ezen időtől kezdve egész tejtermelését mi vesszük át s így a házhoz szállítást és elárulást kizárólag mi eszközöljük.

Felkérjük ennel fogva az ötvenesi uradalom eddigi vevőjeit, hogy az ezután már kizárólag általunk eszközölendő további tejszállításra vonatkozó szives értesítésüket legkésőbb folyó hó 22-ig hozzánk juttatni sziveskedjenek.

A tejet üvegekben szállítjuk házhoz. (Kérjük az üveget kiüresítés után kiöblíttetni.)

Központi irodánkat és telepünköt március hó 1 én a

Karolina-utca 7-ik szám

alatt épített házunkba helyezzük át és azt a legmodernebben pasteurizáló géppel stb.) szereltük fel.

1086

Tisztelettel:

ARADI TEJCSARNOK.

Jelenlegi árjegyzékünk.

Teljes tej literje	—24 fill.	tejfél literje	160 fill.
bivaly tej	—40 "	tea vaj kilója	352 "
lefőlőzött tej	—10 "	turó	—40 "
kávé tejszín	—80 "	méz	140 "
hab tejszín	2.— "		

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatalunkat tájékoztatom, hogy a kiadóhivatalunk: József főherceg-ut 22. szám. Telefon szám: 181.

Tudakozódandó kárjuk a hirdetés alatt levő számokra vonatkozik.

AN APRÓ HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.

Ha az olvasó minden más egyetérti beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér. — Cselekedet kereső vagy cselekednek ajánlója apró hirdetés 20 másig 20 fillér, minden további más 4 fillér. — Hirdetési leveleslapok 50—80 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók és gyűrűk, aranyláncok, mindenféle ékszereket ezüstműveket kiváltak és vesznek. Farkas Streicher Arad, Tököly-tér 1. 508

Szerdén este

újra láttam, társaságba volt, észrevett, de nem akart reám nézni, miért e kegyetlenség? Csodás alak, ne legyen kegyetlen, könyörgöm, írjon „Rabod vagyok” jelígre a kiadóba. 1065

Ajánlkozik

magános urnához, gyermekhez vagy kisebb házvezetésre gyakorlott, szolid, keresztény urileány. „Házikisasszony” jelíggel levelet kiadóhivatalba kér. 1035

Kerékpárt

jókarban, használt, szabadon futóval, hát fékkel, megvételre keresek. Braun Adolf, Boros Béni-tér 16. sz. 1058

Egy jó karban lévő

tekepályát megvételre keresek. Cím a kiadóban. 1054

English lady

desires to give English lessons morning's. Addr. Kerpel Izsó. 1048

Jégkészítőgépek

jövő hóban megérkeznek. Kovács Soma és Társa, Arad. 1101

Találmány szabadohalmazása

és értékesítéséhez, mely kerékpárgummi kilukadási meggátol, 1000 koronával tár. keresetetik. Cím a kiadóhivatalban. 1089

Szent László-u. 6. számú ház

szabadkésből eladó. — Bővebbet Ludigh István ügyvédnél, ugyanott. 1088

Sarok ház

2 üzleti helyiséggel Kassa-utca 8. eladó. 1084

2 üzleti helyiség

Kassa-utca 8., egyenként kiadó március elsőre. 1085

Kereskedőegység

szakképzett vasáros, ki a magyar, román és némileg a német nyelvet is bírja és egy jóérkölesű ügyes fiu tanulónak felvétetik. Duffek Kálmán vas- és fűszerkereskedőnél, Pankotán. 1071

Saját termésű

kitűnő minőségű gyoroki boraimat palackokban, új bor literje 28 kr., 6-bor 1906. évi 40 kr. 1908. évit 34 kr-ért árusítom. Polyák Lajos, Teleky-utca 14. 1072

Mészáros

hentes segéd felvétetik Aradi közös konyhához. 1070

Eladók

325 drb. választott malacból választva 200 drbot és 80 korona darabja. — 90 drb. poland-chinx Yorkschire választott malacot és 80 korona. — 5 drb. 7 hónapos ugyanilyen faj angol tenyészkan és 70 korona darabja. — 6 darab berni bikát és 600 korona. Kralovanszky Kálmán, Seprős. Telefon 6. 1061

Küsz évi gyakorlattal bíró

mérlegképes könyvelő, önálló munkaező, délután szabad. Bővebbet Cziráky Alajos üzletében. 1069

Öt szobás lakás

nagy kerttel Erzsébet-utca 4b. (állomás mellett) május 1-től olcsón kiadó. 1058

Intelligens fiatal kisasszony

ajánlkozik gyermekek mellé, beszél magyarul és németül. Vidékre is elmegy. Cím a kiadóban. 1068

Képek, irómappák, díszes és egyszerű könyvbe-kötések és minden e szakba vágó munkákat készítenk kiválóan felkészült könyv-kötőműhelyünkben, hol e munkálatokat kitűnően képzett szakmunkások végzik. Aradi Nyomda Rézvénytársaság, Arad, József főherceg-ut 22

Tavaszi divat album

utcai, házi toilette, costum, blous és alj, valamint gyermek divat-album. Összesen 700 divatképet tartalmaz, a vastkos könyv ára K. 2.50. Kapható Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad. Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. Megjelentek az összes francia nagy divat-albumok. 671

Emeletes bérház

forgalmas utcában, szőlős kerttel eladó. Tíz évig adómentes. Ára 40000 korona, 22000 korona amortizáció átvethető. Befektetett tőke tisztán 10% hoz. Cím a kiadóhivatalban. 1042

Bérlőhelyiség

szép nagy kirakattal f. évi május hó 1-ével kiadó Deák Ferenc-utca 80. sz. 1028

Telefon 348.

Husserl Manó bádogos vízvezeték szerelő.

Javítások 161

olcsón és gyorsan. Arad, Szt. Pál-utca 11.

Gazda állást keres

ily minőségben már alkalmazva volt, gazdasági iskolát végzett lelkiismeretes egyén, anyanyelve magyar, de beszél németül és románul is. Cím a kiadóhivatalban. 888

Telek eladó.

Radnai-ut végén, Újmikálakán Melt. báró Nopcsa Eleknek uradalma, közvetlen mellette egy 300□-ól háztelek szabad kézből eladó, esetleg két részre is felosztható.

Bővebbet Zachariás István, Arad, Lujza-utca 2 szám. 978

Kiadó

Szabadság-tér 10. alatt egy nagy üzlethelyiség, jelenleg Herbstein Mór által bérelve. 950

Természetes jég

szállítását waggonokban bármely vasutállomásra elvállalja Jégtelep Arad, Petőfi-u. 7a. Telefon 199. sz. 1015

Egyemeletes eladó bérház.

A SzentPál-utca 14. szám alatti egyemeletes bérház árnyas nagy udvarral és istállóval igen kedvező feltételek mellett jutányos áron eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1047

Megjelent

Czánt H.: Téli Turisztika, Alpinizmus és katonai szolgálat a hegyvidéken — turisták, alpinisták, vadászok, erdészek és erdőőrök használatára. 80 illusztrációval, 2 térképpel. A mű minden világnyelven megjelent. Ára füzve 5 korona, kötve 6.50. Vidékre az összeg és 20 fill. portó beküldése ellenében küldöm. — Kerpel Izsó, könyv és papírkereskedése Aradon Andrassy-tér 20 sz. Telefon 885. 525

Deák Ferenc-utca

40. sz. házban egy modern, kényelmes lakás, mely áll 8 szoba és minden hozzátartozó mellékhe-lyiségből május 1-sőre kiadó. Bővebbet ugyanott. 770

Pécskai-ut 21. sz.

a benoidgyárral szemben levő lak-ház, bolt és korcsma helyiség, gazdasági udvar és egyéb hozzátartozókkal május 1-re kiadó. Bővebbet a tulajdonosnál, József főherceg-ut 8. sz. alatt. 1007

Batthyányi-utca 10. sz. alatt

3 szobás modern lakás fürdőszoba és gázvilágítással március 15-től kiadó. 1038

Teljes gépműhely berendezés

eladó, esetleg műhely helyiséggel együtt átadható. Ajánlatok N. N. alatt e lap kiadóhivatalába. 1097

Két külön bejárattal

szoba azonnal kiadó, esetleg ellátással. Bővebbet a kiadóban. 1090

Közel a Szabadságtérhez

egy, két utcára járó földszintű, kényelemre elhelyezett 6 szoba, elő-és fürdőszobából álló családi magánház, mely villanyvilágítással és vízvezetékkel el van látva, elköltözés miatt olcsó áron eladó. Bővebbet ott helyt Bercsenyi Miklós-utca 5. szám. 1099

Budapesten működött

szabónő ajánlkozik uribázakhoz, házon kívül is jutányosan varr. Ugyanott horgolás elfogadtatik. Siposné, Szabadság-tér 17., földszint 7. 1114

Kereskedelmi akadémiát végzett jó írásu fiatalember helybeli részvénytársaságnál azonnali alkalmazást nyer. Iródaitéendőkbenjárta előnyben részesül. Írásbeli ajánlatok kor és családi állapot megjelölésével e lap kiadóhivatalába „Tisztviselő Arad” jelige alatt nyújtandók be.

Főterti bolt kiadó

Andrassy-tér 8. számú házban. Bővebb felvilágosítást ad az Aradi Közlöny kiadóhivatala.

Kerestetik

szerény igényű francia kisasszony 3 gyermek mellé. A gyermekek 10, 6 és 5 évesek. Ajánlatokat „Francia kisasszony” jelíggel továbbít a kiadóhivatal.

Kovács

patkoló oklevéllel bíró, helyet keres valamely nagyobb uradalomban. Saját szerszámmal rendelkezik. Cím a kiadóhivatalban. 1059

Értesítés!

Van szerencsém igen tisztelt
vevőimet és az urihölgy közönséget
értesíteni, hogy Arad, Zrínyi-
utcában Amtman M.-né cég alatt

női kalap divattermemet
személyes vezetésem alatt
megnyitottam.

Legújabb divatu tavaszi modell
kalapjaim megérkeztek, igen kérem
szíves további pártfogásukat.

1075 Tisztelettel

Amtmann M.
női kalap divatterem.
Gyászkalap állandóan raktáron.

Trágya és széna eladás.

6—8 waggon tiszta érett marha
trágya, 4—5 waggon I. széna
eladó. Értekezhetni

Balogh Péter
kereskedőnél 1087
Berzova, Aradmegye.

Görredőnyökhöz

acél rugókat raktáron tartok s ki-
vánatra azt el is helyezem. Minden
lakatos munkát elvállalok. 1082

Panker F. Viktor
mű- és építő-lakatos.
Arad, Fácán-utca 8. sz.
Telefon 590.

Alapítottatott 1850.

ZONGORA

A családi élet kellemességéhez minden
esetre a zongora is tartozik, mely dus
raktáramban teljesen új állapotban 700
koronától felfelé és használt zongorák
200 koronától felfelé állanak a nagyér-
demű közönség rendelkezésére.

Zongora-bérlés
havonként 8 ko-
ronától felfelé.

— Zongora hangolásokat
helyben és vidéken szak-
képzett segédem által vé-
geztetem. 62

Nyilvános kölcsönkönyvtáramban,
melyben magyar, német és fran-
czia nyelvű szépirodalmi művek
igen nagy választékban vannak
raktáron Olvasási díj ha-onkist 1
korona kötetenként 8 fillér.

Krispin József
ARAD,
Deák Ferencz-utca 28 sz.
Telefon szám 25.

Saját termésű kitűnő
tisztán kezelt magyaradi
ó és peccsenyeborok
ugy nagyobb mennyiségben, va-
lamint palaczkokban kapható

Winter Adolf

ügyvédnél 441

ARADON,

Deák Ferencz-utca 40. sz. alatt.

Az OLLA több mint 2000 orvos által
legmegbízhatóbbnak ajánlva.

OLLA
Gummi kö-
lönlegesség
A tudomány mai
állása szerint be-
bizonyított leg-
jobb létező
Gummi övezet
Kapható min-
den gyógyszer-
szertárban és
írógépárak-
ban.
Követelje azonban, hogy a szállítója önnek
csakla OLLA-t adjon és ne engedjen magá-
nak csekélyebb értékű szilony utánszót mint
például oly jóval feldolgozott. — Az előretűt helyek
kínmutatását, árjegyzékét és eredeti propaga-
da reklámot ingyen kelted az OLLA gummi gyár-
ban. Wien 11/124. Praterstrasse No. 22. 87.

Egy igen jó nagybérlethez

keresek társat

jó gazda hírében álló barátom részére
160 ezer koronával. Nem gazda is
pályázhat, mely esetben pénztárt ke-
zeli. Bővebb felvilágosítást nyújt

Bartholomeidesz János

uradalmi felügyelő

Nagyvárad, Szacsvey-utca 43. szám.

Megnyílt!!

Megnyílt!!

MIKÁDÓ

kávénapypörkölte társaság Budapesten.

Központ: VI. Andrássy-ut 35.

Uj kávéraktára ARADON:

Lázár Gyula,

Andrássy-tér 18. szám.

Telefon: 344.

és

Dáimel Lajos,

Szabadság-tér és Asztalos Sándor-u. sarkán.

Telefon: 98. cégkönyv.

Aki igazán jó kávét kíván inni, az csakis a mi folytonosan frissen pörkölt különleges
kávékeverékeinket

vegye, mely oly új módszer szerint pörköltetik, mely által a

kávé valódi ereje és zamata megmarad.

A Mikádó kávé kedvelt, mert őt legjobb kávé keveréke, finom és zamatos, naponta friss, kiadós és ezáltal — olcsó!!

Kizárólagos különlegességünk: „Mikádó-keverék“ kg. 4 kor.
„Udvari-keverék“ „ 5 „

Saját érdeke — megpróbálni!